

GAMLESTADS TORG ETAPP 2

PM Gestaltning

SWECO

Samrådshandling 2020-02-07

GAMLESTADEN ETAPP 2 - PM Gestaltning - 2020-02-07 Samrådshandling

BESTÄLLARE Göteborgs Stad, Trafikkontoret

UPPDRAG 2346028/12701814

KONSULT Sweco

UPPDRAGSLEDARE Marit Sternang

FÖRFATTARE Dan Settergren, Caroline Zima, Kaisa Rajamäe

BILD & FOTO Sweco och www.unsplash.com om inte annat anges

GRANSKNING Camilla Graad - Trafikkontoret

Maria Brandt - Fastighetskontoret

Mattias Westblom - Stadsbyggnadskontoret

Maja Moberg - Park- och Naturförvaltningen

Gunnar Stomrud - Biträdande projektledare för Stadsbyggnadskontoret

REDIGERING Caroline Zima & Kaisa Rajamäe

SAMMANFATTNING

Gamlestaden genomgår en omfattande stadsomvandling där syftet är att komplettera Göteborgs stadskärna och knyta samman stadsdelarna i Göteborgs förorter mot norr och öster. Här ska nu byggas en centrumstad med bostäder och verksamheter samt en viktig knutpunkt för kollektivtrafik. Därför genomförs en stadsförnyelse av Gamlestaden där området successivt ska omvandlas till en stadsmiljö med blandat innehåll av bostäder, arbetsplatser, kultur- och fritidsaktiviteter. I planering för detaljplanen Gamlestads torg etapp 2, föreslås stora volymer av exploatering som kopplar samman ny och befintlig bebyggelse och gatustruktur i Gamlestaden. Parallellt med dessa planer genomförs även arbeten med flera andra berörda detaljplaner i området.

I arbetet med detaljplanen Gamlestads torg etapp 2 ingår flera utredningar som utgör beslutsunderlag för detaljplanen. Detta *PM Gestaltning*, grundas på flera underlag som tagits fram i samband med planläggningen av Gamlestads torg etapp 2. Här presenteras utformningen av allmän platsmark, gata och park, med stadsrumskaraktärer samt detaljerade lösningar för stadsrummens funktion och disposition. Här redovisas gestaltungsförslag av bland annat vistelseytor med markbeläggningar, parkeringar, belysning, möbler, gatuträd och annan vegetation samt ytor för skyfalls- och dagvattenhantering.

Under det arbete som pågått har flera underlag och delutredningar klarlagt behov av tekniska lösningar. Det handlar bland annat om skyfalls- och dagvattenhantering, parkeringsplatser och angränsning samt infrastruktur under mark. Ett idéförslag har tagits fram av park- och naturför-

valtningen som redovisar gröna stråk och områden. Detta förslag behöver studeras vidare beträffande detaljerad gestaltning, projektering, funktioner och driftsekonomi. En sammanställning av idéförslaget presenteras i detta PM.

I *PM Gestaltning* har följande gestaltungs-mål utpekats:

- Kommunikationer ska utformas med hög grad av tillgänglighet och framkomlighet. Målet syftar på det trafikförslag som tagits fram och som redovisas i ett särskilt PM där gestaltungsfrågor har inarbetats. Tillgänglighetsfrågorna redovisas i detta PM.
- Platser ska utformas för att stimulera möten och vistelse. Dessa frågor ingår i det Stadsbyggnadsförslag som tagits fram och som utgör strukturen för den fysiska planeringen. Här redovisas stråk, platser, områden och korsningspunkter som utgör stadens puls. Det innebär att det offentliga rummet ska göras tillgängligt för alla. Särskilt utvalda platser ska ges möjlighet för sociala möten och vistelse i syfte att skapa det centrumliv som karaktäriseras av staden.
- På detaljnivå behandlar detta PM markbeläggningar, möbler och utrustning med ambition att skapa en identitet som utgör Gamlestadens karaktär. Här föreslås enkelhet och robust samt tidlös design som knyter an till platsens historia.
- Det offentliga rummet ska utformas med en hög grad av grönska som inbjuder till vistelse, såväl i gaturum som i platsbildningar och skapar förutsättningar för

ett gott mikroklimat med lä och skugga. Dessutom med en ambition att ge stadsdelen en grön karaktär och förstärka ekosystemtjänster såsom biologisk mångfald.

Redovisningen i detta PM visar att detaljutformningen av det offentliga rummet påverkar hur Gamlestaden kommer att användas och upplevas. Det handlar till stor del om val av material och karaktärsgrupper. Dessa identitetsskapande egenskaper bidrar till förståelsen av Gamlestadens historiska betydelse, men också dess nya roll som en stadsdel i Göteborg. I det fortsatta arbetet kommer gestaltungsfrågorna att fördjupas och studeras vidare, med visionen för Gamlestaden som presenteras i Stadsbyggnadsförslag Gamlestads torg etapp 2, framtagen av White arkitekter 2018.

DEL 1	INLEDNING	8
DEL 2	ÖVERGRIPANDE GESTALTNINGSPRINCIPER	13
	Karaktär	14
	Ekosystemtjänster	16
	Vegetationskaraktärer	18
	Ytskikt	20
	Möbler, utrustning och färg	21
	Ljus	22
	Kulturvärden	23
	Tillgänglighet och säkerhet	24
DEL 3	GESTALTNING	25
	GESTALTNING HUVUDGATOR	25
	Gamlestadsvägen	26
	Artillerigatan	30
	Nya Slakthusgatan	33
	GRÖNA STRÅK OCH OMRÅDEN*	36
	Yta väster om järnväg*	37
	Norra torget*	38
	Lågfartsgator*	40
	Banérsparken*	41
	Åparken*	42
	GESTALTNING ÖVRIGA GATOR	44
	Bussgatan	45
	GESTALTNING SPECIELLA MILJÖER OCH OBJEKT	46
	Korsningen Gamlestads vägen och Artillerigatan	47
	Cirkulationsplats vid Norra torget	49
	Cirkulationsplats vid Yta väster om järnväg	51
	Broar	53
	REFERENSER	57

*OMRÅDEN SOM EJ ÄR UTREDDA AV SWECO

INLEDNING

INLEDNING

GAMLESTADEN I FÖRHÅLLANDE TILL CENTRALA GÖTEBORG

ENTRÉTORG TILL GAMLESTADENS RESECENTRUM, GAMLESTADS TORG ETAPP 1

BAKGRUND OCH SYFTE

Gamlestaden är belägen ca 3 km nordost om Göteborgs stadskärna och har anor från medeltiden och stadens grundande, genom staden Nya Lödöse. Under 1900-talet expanderade stadsdelen Gamlestaden med en industriell utveckling som banade väg för svenskt välstånd. SKF, som växte upp i en miljö där spinnerier och smidesverkstäder hade etablerats, blev med tiden en av grundstenarna i svensk exportindustri. Den bostadsbebyggelse som växte upp under 1900-talet i Gamlestaden var av en för tiden klassisk arbetarmodell, där landshövdingarhus blev dess signum.

Det som nu sker i Gamlestaden är en omvandling av ett stadsdelsområde som har siktat inställt på att komplettera Göteborgs stadskärna och knyta samman stadsdelarna i Göteborgs förorter mot norr och öster. Här byggs nu en centrumstad med bostäder och verksamheter samt en viktig knutpunkt för kollektivtrafik. Därför genomförs en stadsförnyelse av Gamlestaden där området successivt ska omvandlas till en stadsmiljö med blandat innehåll av bostäder, arbetsplatser, kultur- och fritidsaktiviteter med mera. Detaljplan för Gamlestads torg etapp 1, som är en del av denna stadsomvandling, innehåller kollektivtrafikplanläggningar i form av ett resecentrum och torgmiljö kantat av verksamheter och bostäder. Detaljplanen har vunnit laga kraft och genomförandet pågår. I planering för detaljplanen Gamlestads torg etapp 2, föreslås stora volymer av exploatering som kopplar samman ny och befintlig bebyggelse och gatustruktur i Gamlestaden. Parallellt med dessa planer genomförs även arbeten med flera andra berörda detaljplaner i området.

Uppdragsområdet för detta PM Gestaltning omfattar allmän plats inom detaljplan för Gamlestads torg etapp 2 med dess närområden. I planläggningen ingår utredningar som exempelvis stadsbyggnadsförslag, MKB, trafikförslag, dagvatten- och skyfallsutredning samt gestaltungsfrågor med mera. PM Gestaltning utgör ett av flera dokument som ingår i underlag till detaljplanen.

I PM Gestaltning, presenteras allmän platsmark, gata, torg och park, med stadsrumskaraktärer samt detaljerade lösningar för stadsrummens funktion och disposition. Här redovisas utformningen av bland annat vistelsezoner med markbeläggningar, parkeringar, belysning, stadens möbler, gatutråd och annan vegetation, samt ytor för skyfalls- och dagvattenhantering. Detta PM grundas på underlag som tagits fram i samband med planläggningen av Gamlestads torg etapp 2, vilka redovisas på nästkommande sidor.

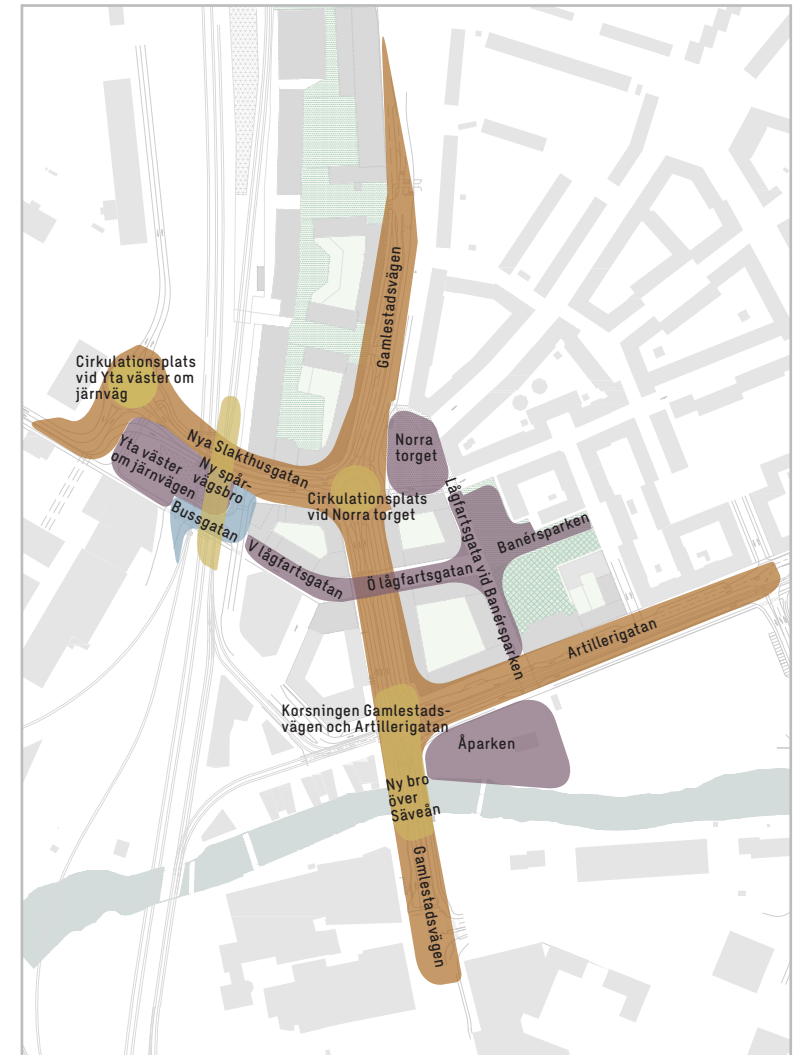
PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Detta PM behandlar gestaltningen av det offentliga rummet i Gamlestads torg etapp 2. PM:et redovisar i huvudsak tre delar med underrubriker där strukturen bygger på genomgående teman. Första delen behandlar bakgrund, syfte samt förutsättningar. Andra delen redovisar övergripande gestaltungsprinciper. Den tredje delen redovisar gestaltungsförslag mer ingående. De offentliga rummen som behandlas i detta PM har delats in i fyra olika kategorier, se illustration till höger.

Detta PM ska ses som ett förslag för utformningen av det offentliga rummet. Under fortsatt arbete kommer det att behövas fördjupade studier för att klarlägga förutsättningar som för tillfället inte är utredda.

Under det arbete som pågått har flera underlag och delutredningar klarlagt behov av tekniska lösningar. Det handlar bland annat om skyfalls- och dagvattenhantering, parkeringsplatser och angöring samt infrastruktur under mark. Ett idéförslag har tagits fram av park- och naturförvaltningen som redovisar gröna stråk och områden. Detta förslag behöver studeras vidare beträffande detaljerad gestaltning, projektering, funktioner och driftsekonomi. I detta PM redovisas utdrag ur idéförslagets innehåll, under rubriken *Gröna stråk och områden*.

- **HUVUDGATOR**
 - Gamlestadsvägen
 - Artillerigatan
 - Nya Slakthusgatan
- **GRÖNA STRÅK OCH OMRÅDEN**
 - Yta väster om järnväg
 - Norra torget
 - Lågfartsgator
 - Banérsparke
 - Åparken
- **ÖVRIGA GATOR**
 - Bussgatan
- **GESTALTNING SPECIELLA MILJÖER OCH OBJEKT**
 - Korsningen Gamlestadsvägen och Artillerigatan
 - Cirkulationsplats vid Yta väster om järnväg
 - Cirkulationsplats vid Norra torget
 - Broar

ÖVERGRIPANDE PLAN ÖVER MILJÖER SOM TAS UPP I DETTA PM

UNDERLAG FÖR FYSISK PLANERING

Nedan redovisas ett urval av utarbetade förslag, principer och underlag som utgör förutsättningar för gestaltningen av Gamlestads torg etapp 2.

- Ett stadsbyggnadsförslag som tagits fram av White på uppdrag av stadsbyggnadskontoret och i nära samarbete med fastighetskontoret, trafikkontoret och park- och naturförvaltningen, Göteborgs Stad. Stadsbyggnadsförslaget redovisar utformning och gestaltning utifrån nio nycklar eller framgångsfaktorer för området. Tre av nycklarna berör stadsbyggnadsskalan, tre nycklar utgör de offentliga rummen och tre nycklar bebyggelsen. Stadsbyggnadsförslaget utgör en förutsättning för arbetet med detta PM, PM Gestaltning, som fokuserar på de offentliga rummen.
- Göteborgs stadsmiljöpolicy utgörs av dokumenten *Stadens träd*, *Stadens små byggnader*, *Stadens uteserveringar*, *Stadens färg*, *Stadens ljus*, *Stadens golv* och *Stadens möbler*. Syftet är att främja en genomtänkt och sammanhållen gestaltning av Göteborgs innerstad. Gamlestaden ska inneha innerstadskvaliteter enligt stadbyggnadsförslaget, men Gamlestaden ingår inte i något av de delområden som innefattas av stadsmiljöpolicy. Därför föreslås Gamlestaden placeras under kategorin "Övriga centrala staden", då det finns flertalet "karaktärslikheter" med dessa områden. Hit räknas bland annat Gårda, Gullbergsvass, Lindholmen, Ringön mm. Det är områden som tidigare utgjort industrietableringar i staden.

- I PM Trafikförslag, som tagits fram av Sweco på uppdrag av trafikkontoret, redovisas hur transportsystemet i stadsdelen kommer att utformas. Syftet med trafikförslaget är att skapa en trafikmiljö som är anpassad till stadsdelens behov. Förslaget innebär en stor förändring av gatustrukturen, framför allt genom att den befintliga planskildheten i området byggs bort. Gamlestadsvägen, Artillerigatan och Nya Slakthusgatan föreslås utformas som stadsgator. Stadsrummen ska utformas för den centrumstad som ska utvecklas. Vidare ska skalan och oskyddade trafikanter prioriteras i stadsrummen. Trafikförslaget beskriver bland annat körfältsindelning med principsektioner och funktionsbredder för alla trafikanter. Trafikförslaget utgör en viktig förutsättning för detta PM, där gestaltning av gatumiljöns utformning har inarbetats.

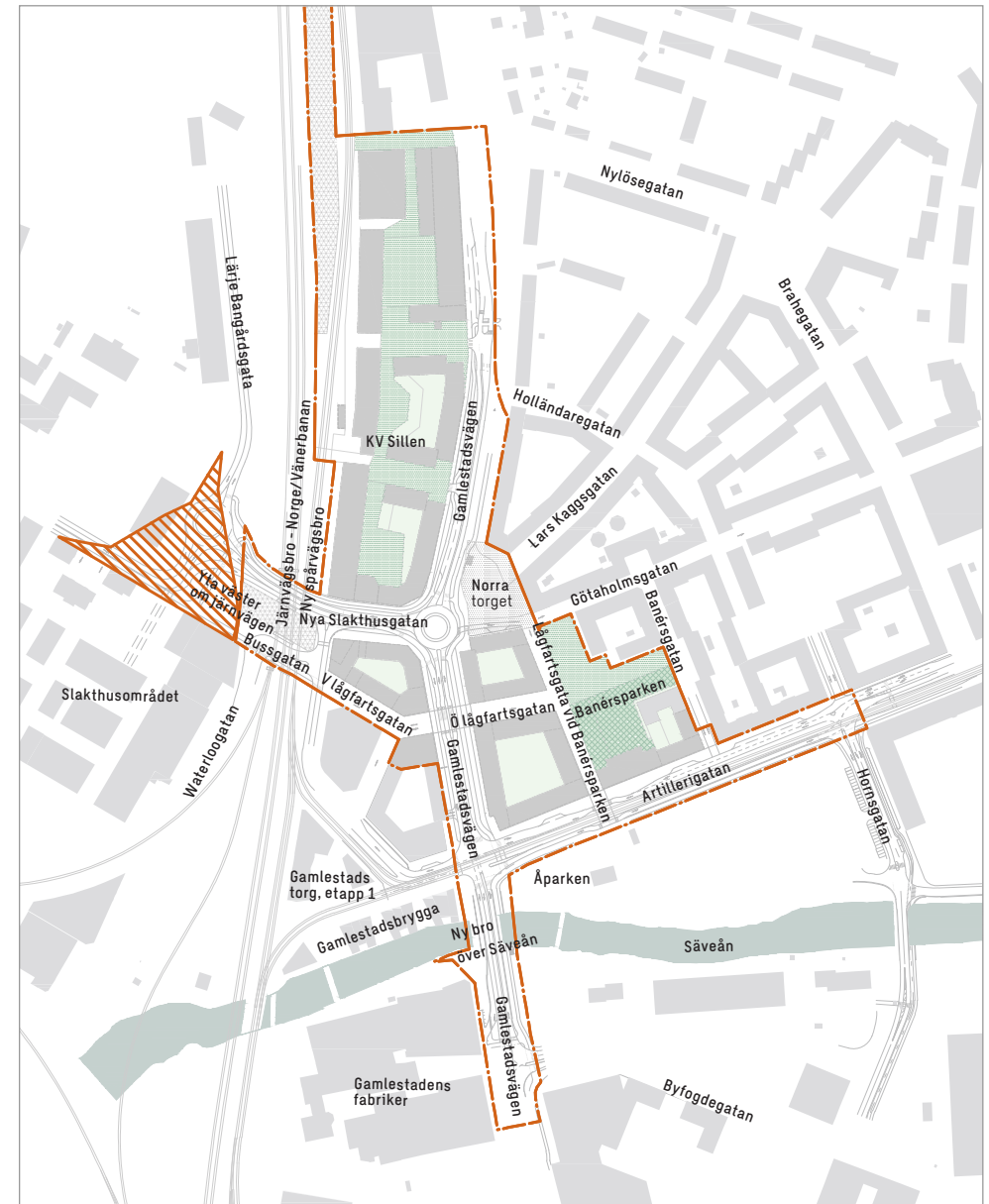
GÖTEBORGS STADSMILJÖPOLICY

- Kretslopp och vatten har tagit fram en rapport för dagvatten- samt skyfallshantering. Rapporten redovisar åtgärder för kapacitetsfördröjning och rening av dagvatten och skyfall. Förslaget har delvis inarbetats i detta PM men förutsätter ytterligare studier avseende förslagets genomförbarhet, som ska vägas in med andra intressen.
- Park- och naturförvaltningen har tagit fram ett övergripande idéförslag för gröna ytor på gator, torg och parker, som presenteras i en rapport av Krook & Tjäder. Idéförslaget redovisar övergripande karaktär och gestaltning av de allmänna platserna med grön karaktär såsom parker, torg, lågfartsgator och gröna ytor. Idéförslagets syfte är att skapa en grön och avkopplande stadsmiljö, på de gator och platser som kompletterar de högtrafikerade huvudgatorna. Under rubrikerna *Gröna stråk och områden* i detta PM presenteras en tolkad sammanställning av idéförslaget. Förslagets innehåll måste studeras vidare gällande bland annat kostnader, drift och genomförbarhetsaspekter mm.
- Trafikkontoret tog 2016 fram ett belysningsprogram för Gamlestaden med hjälp av ÅF Lighting. För detta PM berör programmet områdena och typmiljöerna Artillerigatan, Gång- och cykelbana, Mötesplats och torg samt Park- och grönområde. Programmet behandlar även olika ljuskaraktärer och principiella lösningar som kan tillämpas i respektive typmiljö.

- I Gamlestadens omvandling planeras flera åtgärder för rivning av befintliga och anläggande av nya broar. Dessa tillsammans med andra åtgärder som kräver tillstånd för vattenverksamhet enligt Miljöbalken ingår i en pågående tillståndprocess. Förhandling i Mark och miljödomstolen hölls i oktober 2019 och miljödom erhöles 2020-01-08.

En ny vägbro över Sävåån i Gamlestadsvägens förlängning är belägen inom Gamlestads torg etapp 2 och ersätter den befintliga bron/viadukten som kommer att rivas. Den nya bron utgör entré till Gamlestads torg etapp 2 från söder. Även den befintliga spårvägsbron över Slakthusgatan kommer att ersättas med en ny bro. Båda dessa broar är av betydelse för stadsmiljön i stort och kommer att behöva åtgärder för anpassning till omgivande mark och gestaltning av formspråk.

PROJEKTMÅL

ORIENTERINGSPLAN MED AVGRÄNSNING FÖR DETALJPLAN GAMLESTADS TORG ETAPP 2

Det övergripande målet för omvandling av Gamlestaden formuleras i *Stadsbyggnadsförslag Gamlestads torg*. Här framgår att målet är att skapa en unik stadsmiljö med innerstadskaraktär. Vidare lyfts det fram att västra Gamlestaden ska bli en unik stadsmiljö, och en positiv entré till Göteborgs centrum men också mot stadsdelarna mot nordost och öster.

Stadsdelen ska upplevas som ett levande, tillåtande och spännande område som skapar mervärden, både för staden, stadsdelen och de människor som bor och verkar i Gamlestaden. Här ska särskilt fokus inriktas på den nya park- och skolmiljön, på huvudgatorna samt platserna längs de potentiella stråken.

I ett tidigare skede har gestaltningsmål definierats i *Stadsbyggnadskvaliteter Gamlestads torg*. I programmet presenteras framgångsfaktorer i form av "nio nycklar" som lyfts fram och bildar byggstenar för att skapa en levande stad (se sid. 9).

GESTALTNINGSMÅL

Detta PM, som behandlar gestaltning, tar sin utgångspunkt i det offentliga rummet. Av ovan angivna framgångsfaktorer med 9 nycklar har följande faktorer valts ut och behandlas.

- Kommunikationer ska utformas med hög grad av tillgänglighet och framkomlighet
- Platser ska utformas för att stimulera möten och vistelse

GAMLESTADEN IDAG

- Markbeläggningar och möbler ska ha en stadsmässig och enhetlig utformning för dess funktion
- Det offentliga rummet ska gestaltas med tydligt inslag av grönska

ÖVERGRIPANDE GESTALTNINGSPRINCIPER

Karaktär

I detta avsnitt redovisas övergripande karaktär för allmän plats inom Gamlestads torg etapp 2. Beskrivningen av karaktär bygger delvis på stadsbyggnadsförslagets framgångsfaktorer, med de nycklar som ligger till grund för Gamlestads framtida utformning och innehåll. Här presenteras ett urval av de karaktärsskapande värden som utgör stommen i stadsmiljön.

DET OFFENTLIGA RUMMET

Allmän platsmark utgörs av alla ytor som inte är kvartermark. Det omfattar hela det offentliga rummet med platsbildningar, gator, torg och parker med mera. En miljö som kan sägas tillhöra det offentliga livet i staden och relaterar sig till stadslandskapet i stort och arkitekturens utformning. Det offentliga rummet är en plats för vardagliga möten, rekreation, vistelse och uteserveringar. Sett i ett större perspektiv ska det offentliga rummet återspegla demokratiska grundprinciper som handlar om trygghet, tolerans och mångfald där människor kan erbjudas vistelse på lika villkor.

I stadsbyggnadsförslaget har det offentliga rummet utpekats som en plats med bland annat gröna kvaliteter och mötesplatser, trygga stråk, mänsklig skala och variation inom temat för en centrumstad.

HUVUDGATOR

I Gamlestaden finns tre huvudstråk genom stadsdelen. Det är Gamlestadsvägen, Artillerigatan och Slakthusgatan som alla fungerar som pulsådrar genom stadsdelen. Med en framtida förväntad trafikmängd som lokalt uppgår till

ÖVERGRIPANDE STRUKTUR FÖR GAMLESTADEN ETAPP 2

©White

ca 20 000 - 25 000 fordon ÅDT (Årsmedeldygnstrafik) på Gamlestadsvägen, är dessa gator hårt belastade. Det innebär att trafiksituationen på huvudgatorna kommer att vara karaktärsskapande för Gamlestaden. En situation såsom vid kritiska tidpunkter, som vid morgon- och eftermiddagsrusning, kan upplevas ansträngande då många trafikslag ska samsas i gaturummet.

Huvudgatornas gestaltning tar sikte på att skapa stadsgator med ett till två körfält och med sidoparkeringar som är

inordnade i trädalléer, samt med sidoordnade gång- och cykelstråk. Närmast bebyggelsen finns vistelsezoner med plats för bland annat uteserveringar på lämpliga ställen.

ÖVRIGA MINDRE GATOR

På mindre kvartersgator och lågfartsgator är trafikmängden väsentligt lägre. Här förväntas framtida fordonsmängden uppgå från några hundra till cirka ett par tusen fordon ÅDT. Tanken är att dessa gator, i första hand lågfartsgator

där fordonstrafiken är underordnad, ska utformas för vistelse med rikt inslag av grönska.

SPECIELLA MILJÖER OCH OBJEKT

De huvudgator som korsar Gamlestaden möts i tre noder som utgör viktiga korsningspunkter i stadsmiljön. Den första noden är korsningen vid Gamlestadsvägen och Artillerigatan som i nuvarande förslag är utformad som en fyrvägs-korsning i anslutning till nya bron över Sävån. De andra två är korsningen mellan Gamlestadsvägen och Nya Slakthusgatan, samt korsningen Nya Slakthusgatan och Lärje Bangårdsgata, som båda är utformade som cirkulationsplatser. Korsningarna utgör viktiga platsbildningar som öppnar upp gaturummet och samtidig skapar identitet vilket ger goda möjligheter att ge dessa individuell utformning och gestaltning.

I Gamlestadens omdaning ingår ny bro över Sävån i Gamlestadsvägen samt en spårvagnsbro över Nya Slakthusgatan och Bussgatan. Den övergripande principen för formgivning av dessa broar är att ge dem ett individuellt uttryck som speglar deras funktion samt omsorgsfull formgivning och anpassning i terrängen. Broarna ska upplevas stadsmässiga och miljön under broarna ska utformas som trygga passager. Sävåns stränder ska värnas för sina naturvärden. Ny strandvegetation tillkommer vid rivning av trafikviadukten.

GRÖNA STRÅK OCH OMRÅDEN

Områden som kommer att få en framträdande betydelse och öppnar upp stadsdelen är Norra torget och Banérspar-

VISIONSBILD GAMLESTAS TORGET ETAPP 2

ken samt även det gröna parkrum som omger "Apotekarvillan" mellan Artillerigatan och Sävån, här kallad Åparken.

Park- och naturförvaltningen har tagit fram ett idéförslag för stadens grönska i Gamlestaden. Med visionen av vattnets väg genom landskapet har där föreslagits blågröna stråk som kan integreras med angränsande områden.

Karaktären är inspirerad av naturen med organiska former och flöden där fokus ligger på att främja biodiversitet, vattenhantering, sociala möten och rekreation samt grönska i staden. Här utgör spänger, broar och stockar av ek samt öar av vegetation olika formelement i gestaltningen.

Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är de funktioner i ett ekosystem som gynnar människor och upprätthåller eller förbättrar människors välmående och livsvillkor. Exempel på ekosystemtjänster är att skapa ett gott mikroklimat, vattenrening, luftrening, skydd mot extremväder, pollinering samt bidra till sociala interaktioner med mera. I detta avsnitt tas några viktiga aspekter upp.

BIOLOGISK MÅNGFALD

För att öka den biologiska mångfalden bör stor artvariation användas för att skapa viktiga livsmiljöer för fåglar och insekter. Dessutom ska den gröna strukturen bidra till att skapa stråk och länkar mellan olika miljöer i Gamlestaden och kring Säveån. Spridning på blomningstid och variation av arter är att föredra.

DAGVATTENHANTERING

Längs Gamlestadsvägen, lågfartsgatorna samt på Norra torget finns möjlighet att skapa gröna stråk som kan samordnas med skyfalls- och dagvattenhantering samt koppla samman befintliga och nya grönområden. Under fortsatt arbete ska utformningen av dessa dagvattenlösningar samordnas med gatornas funktion och utseende samt förutsättningar för framtida underhåll.

BEFINTLIGA TRÄD

På Norra torget, längs lågfartsgata vid Banérsparken, Artillerigatan samt utspritt i Åparken behålls befintliga träd i den utsträckning som är möjlig. Stora gamla träd har ett högt biologiskt och kulturhistoriskt värde. De skapar viktiga livsmiljöer för hotade arter eftersom de erbjuder

BEFINTLIGA TRÄD VID APOTEKATREVILLAN

stor variation av livsmiljöer. Döda och skadade träd kan tas bort men kan också bevaras, exempelvis som högstubbar eller död ved, om de uppfyller ett biologiskt eller kulturellt värde.

KLIMATREGLERING OCH VISTELSEMLJÖER

Upplevelsen av det offentliga rummet påverkas av mikroklimatet som till stor dels bestäms av ljus- och vindförhållanden och luftfuktigheten. I miljöer med stort inslag av hårdgjorda markbeläggningar och högresta fasader är mikroklimatet en faktor att ta hänsyn till för att skapa trivsamma utemiljöer. På västkusten är vindar från sydväst

EXEMPEL PÅ STADSMÄSSIG DAGVATTENHANTERING

ett dominerande inslag även om kalla vindar från nord och öst kan komma dragande. Vegetationen utgör därför ett viktigt inslag för att utjämna mikroklimatets svängningar.

Träd, framför allt vid kvartershörnen, kan fungera som vindreglerande element och skapa bättre vindförhållanden längre in på gator och offentliga rum. Genom att välja träd som slår ut sent och faller sina blad tidigt kan man vid torgyta eller uteservering nyttja den kylande effekten under sommaren men även ta del av solstrålningen under den mer kalla våren och hösten. Artval, form och placering av vegetationen påverkar vindflödet på olika sätt och bör

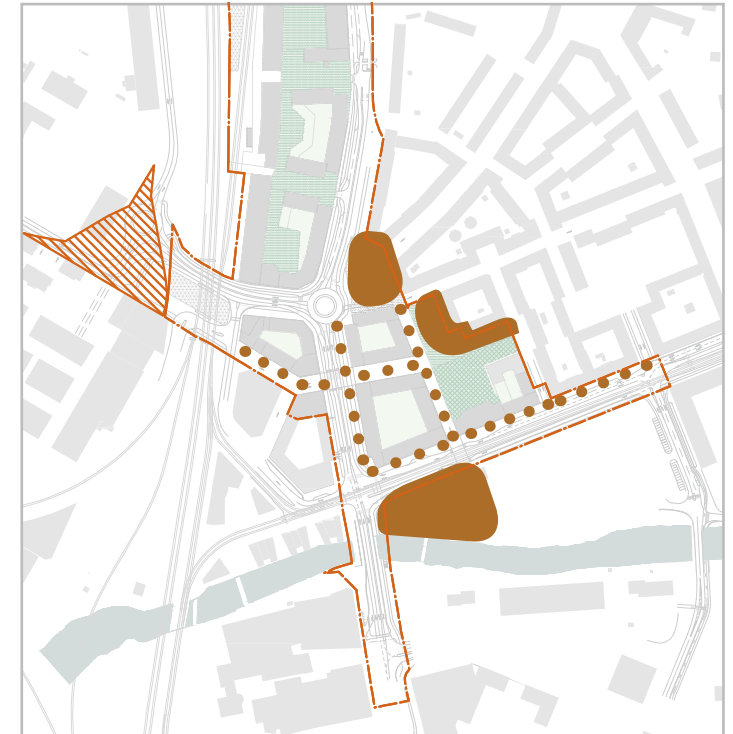
studeras vidare i senare skede, för att skapa optimala förhållanden.

De mindre gatorna inom kvartersbebyggelsen har huvudsakligen en funktion som passage och tillträde för boende och besökande. Här finns lågfartsgator med vistelseytor där vegetation ska ges plats i den yttre miljön. Lågfartsgatorna skapar genom sina vegetationsöar med varierande växtlighet goda möjligheter för ett gott mikroklimat men fungerar också som bryggor och länkar i den gröna strukturen.

Längs Artillerigatan och vid Norra torget finns befintliga uteserveringar som nu får möjlighet att breda ut sig ytterligare. Längs östra sidan av Gamlestadsvägen finns yta för uteserveringar i möbleringszon.

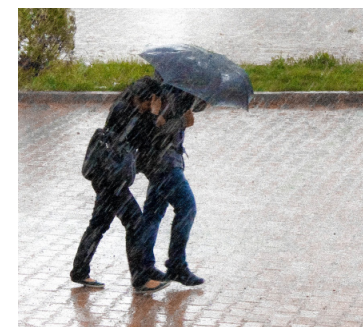
BEFINTLIG UTESERVERING VID NORRA TORGET

BEHAGLIGA MILJÖER FÖR VISTELSE OCH UTESERVERINGAR

TRÄD ÄR VIKTIGA FÖR KLIMATREGLERING

KOMBINATION AV REGN & VIND BIDRAR TILL EN OGÄSTVÄNLIG MILJÖ

BEFINTLIGA TRÄD VID BANÉRSARKEN

Vegetationskaraktärer

Vegetationen som föreslås kan delas in i flera kategorier med olika funktion och karaktär. Det handlar både om storskaliga stadsmässiga trädplanteringar längs huvudgator, mindre trädplanteringar längs småskaliga gator i boendemiljöer och renodlade grönytor i form av parker. Längs gatorna är vegetationen prydlig och ordnad med träd som kantar gaturummen. På lågfartsgatorna, torget och grönområdena har den en mer organisk utformning och mer varierad höjd, form och placering. I större refugiytor föreslås äng eller annan markvegetation anpassad till platsens förutsättningar.

Växtlighet kan på olika sätt användas för att tydliggöra trafikmiljön och på så vis höja trafiksäkerheten. Med vegetation kan olika element i trafikmiljön framhävas (refuger, cirkulationsplatser m.m.) samt markera övergångar mellan olika delar av trafiksystemet. Ett ökat inslag av växtlighet i trafikmiljöer kan även upplevas mjukare och ge ett mer tilltalande intryck. Växtlighet i form av träd är också mycket viktigt för upplevelsen av staden, särskilt vad gäller uppfattningen av skala i relation till människor och byggnader.

I den innerstadsmiljö som nu ska växa fram i Gamlestaden måste växtligheten samordnas med all infrastruktur. Det handlar främst om samordning med befintliga och nya lednings-, och kabelsystem under mark. Vid nyanläggning av ledningar bör dessa samlas i ledningspaket för att ge utrymme för tillräckligt stora växtbäddar för trädens rötter under jord. I gatumiljöer ska skelettjord användas under hårdgjorda ytor. Eventuella ytor för dagvattenhantering ska byggas upp enligt stadens principiella riktlinjer.

Planteringarna ska ges en anpassad karaktär till respektive plats och funktion. Vid val av arter och placering av träd ska hänsyn tas till fri höjd för fordon och siktskymmande effekter i gatumiljön.

Flera av de äldre befintliga trädplanteringar som redan finns bedöms kunna bevaras inom den nya stadsstrukturen. Detta gäller exempelvis träd längs Artillerigatan, på Norra torget och längs lågfartsgatan vid Banérsparken, där delar av äldre trädrader av lind bevaras för att ge tyngd, karaktär och bidra till de gröna rumsligheterna. Även i Åparken och på östra sidan av bullerplanket längs norra delen av Gamlestadsvägen finns bevarade träd som bidrar med en rumslig karaktär och som till största möjliga mån ska bevaras.

HUVUDGATOR

Längs huvudgatorna planteras gatuträd med boluevardkaraktär. Här föreslås större träd som en stomme i gatan. Placeringen av träden avgörs bland annat av antalet parkeringsplatser, angöring och avstånd till korsningspunkter. På ytor där denna konflikt inte finns, t.ex. vid möbleringsbara zoner, kan mindre träd placeras tätare och skapa intimare rum eller markera platsen.

Trädraderna utgör en stomme i gatumiljön och ger rummet form och karaktär. Generellt ska ledningar förläggas i gata för att ge utrymme för trädgropar under gång och cykelbanor.

I Gamlestadsvägen föreslås ytor för att ta hand om dagvatten och skyfall. En lösning skulle kunna vara dagvat-

EXEMPEL PÅ TRÄD OCH PARKERINGSPRINCIP, MED TRÄD VAR 15: E METER OCH TVÅ PARKERINGAR MELLAN FRÅN HAMMARBY SJÖSTAD, STOCKHOLM

tenlösningar i form av täckta diken med biofilter alternativt integrerade dagvattenlösningar i växtbäddar för träd. Specifika lösningar måste studeras vidare för varje plats och gata. Ytornas utformning och placering ska studeras vidare för att landa i en ändamålsenlig lösning som fungerar som en del av det övergripande skyfall- och dagvattensystemet. Principer för ytor som ska ta hand om dagvatten finns i Göteborgs Stad Teknisk handbok.

ÖVRIGA GATOR

I detta skede finns inga planer på vegetation längs Bussgatan.

SPECIELLA MILJÖER OCH OBJEKT

På cirkulationsplatsen vid yta väster om järnväg föreslås vegetation med en mer organisk karaktär i form av platsskapande träd med naturlig och lättskött undervegetation, karaktärsmissigt liknande den föreslagna vid yta väster om järnväg. Den andra cirkulationen, intill Norra torget, föreslås få en mer stadsmässig karaktär, likt den på Norra torget.

Vid korsningen Artillerigatan och Gamlestadsvägen föreslås någon typ av planteringskär i kombination med sittmöbler som länkar samman och förtydligar platsen.

Slänten vid brofäste från ny spårvägsbro ner mot kvarteret Sillen föreslås utformas med en plantering av samma karaktär som vid järnvägsbanken utmed Waterloogatan.

EXEMPEL VEGETATION MED STADSMÄSSIG KARAKTÄR

GRÖNA STRÅK OCH OMRÅDEN

På lågfartsgatorna, Norra torget och i grönområdena har vegetationen en mer organisk utformning med mer varierad höjd, form och placering, samtidigt som den upplevs stadsmässig. Ytan väster om järnvägen föreslås utformas mer naturlig.

Mindre träd och buskträd planteras i grupper tillsammans med enstaka solitärträd. På vissa utvalda platser används platsskapande träd där växtsätt, färg, form och blomning etc. ger karaktär och inordnas in grupper för att förtydliga eller markera en plats eller miljö. Längs lågfartsgatorna

EXEMPEL NATURLIK VEGETATION

och på torget används upphöjda växtbäddar som avgränsande element mellan vistelseytor och trafikytor. I parkerna kompletteras befintlig vegetation i form av blomstervallar, trädgrupper och buskplanteringar, som ramar in parkens karaktär och gör platsen orienterbar.

Ytskikt

Föreslagna material ingår i delen för "Övriga centrala staden" i Göteborgs stads stadsmiljöpolicy, *Stadens golv*. Här föreslås dock att det satsas mer på exklusiva material längs de gröna stråken och rummen, som t.ex. natursten på gångytor. Gröna stråk och områden föreslås ha en varm ton i val av material medan övriga ytor föreslås ha en mer kall ton, likt materialvalen inom Gamlestads torg etapp 1. På vissa utvalda platser, som man vill markera eller smycka ut föreslås mer exklusiva och avvikande material. Till exempel marktegel vid speciella historiska byggnaders entréer eller gatsten för att markera var äldre byggnader en gång funnits.

HUVUDGATOR

Huvudgator ska ges en beläggning av asfalt på körbara ytor samt ytor för cykeltrafik. Kantsten mot körbanor och eventuella planteringar för dagvattenhantering föreslås utföras av råhuggen granit. Gångytor ska bestå av ljusgrå betongplattor i varierande storlekar, likt befintlig miljö inom Gamlestads torg etapp 1. Inslag av friser av gatsten får förekomma. Tre rader smågatsten sätts mot fasader. Refuger och parkeringsytor ska utformas av återanvänd storgatsten.

Ledstråk ska följa Trafikkontorets handbok för tillgänglighetskrav med signalplattor och kulörer. Betongplattor i antracit föreslås används som signalfärg vid markering av fastighetszon, se förslag på ytsikt vid 1 m fastighetszon till höger.

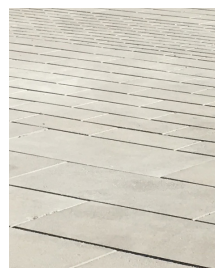
STORGATSTENBELÄGGNING,
GAMLESTADS TORG ETAPP 1

REFUG MED STORGATSTEN OCH
VEGETATION, GAMLESTADS TORG ETAPP 1

GRANITHÄLLAR VID
KNUTPUNKTEN, GAMLESTADS
TORG ETAPP 1

MÖNSTERLÄGGNING AV
BETONGMARKPLATTOR,
GAMLESTADS TORG ETAPP 1

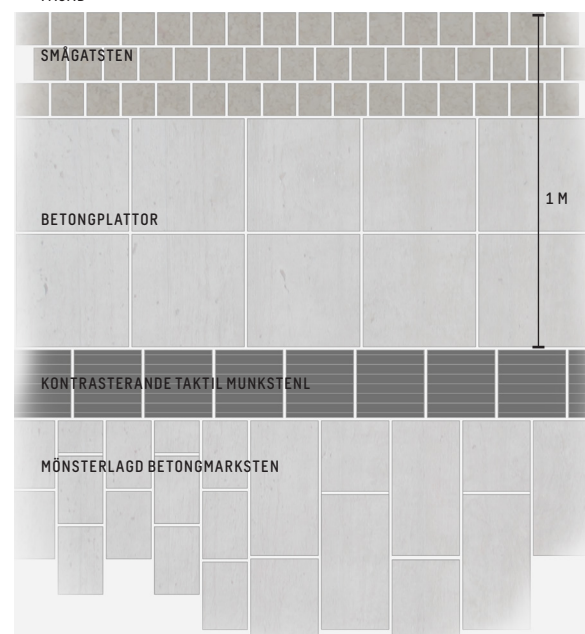
ÖVRIGA GATOR

Övriga gator utformas som enklare miljöer, där framförallt gångbana anpassas mot omgivande gators gestaltning. Generellt ska körbana och cykelbana utformas med asfaltbeläggning. Refuger utförs med återanvänd storgatsten och kantstöd av granit. Fris av tre rader smågatsten sätts mot fasad eller annan byggnation.

SPECIELLA MILJÖER OCH OBJEKT

Cirkulationsplatser utformas med symmetriskt förhöjd och rundad form med vegetation. Cirkulationen avslutas med granithäll av typ ramsten som är gradhuggen och med rundad framkant. Utanför denna ett förhöjt överkörnings-

FASAD

FÖRSLAG PÅ YTSIKT VID 1 M FASTIGHETSZON

bart brätte med borstad markbetong av cirka 2 m bredd. Platsbildningen vid korsningen Artillerigatan/Gamlestadsvägen markeras genom sammanhängande beläggningssmönster på gångbaneytorna. Här fortsätter granithällar från Gamlestads torg etapp 1 ut mot korsningen och markerar platsen.

GRÖNA STRÅK OCH OMRÅDEN

Här föreslås som dominerande material beläggning av natursten (röd granit) för torg och lågfartsgator samt grus/stenmjöl i parkmiljöer. Här föreslås även inslag av corten och ek i olika former.

Möbler, utrustning och färg

Stadens möbler, utrustning och färgsättning är karaktärs-skapande för det offentliga rummet. Ambitionen är att skapa identitet och särdrag som tillsammans med markens utformning och omgivande arkitektur ger en helhet.

Utformningen tar sin utgångspunkt i det policydokument för markutrustning, *Stadens Möbler*, som Göteborgs Stad har tagit fram. Målet är att "*ge stadens allmänna platser en vacker och ändamålsenlig möblering som utgår från plat-sens karaktär och kulturhistoria*", med mera. Det handlar om utformning där val och placering av möbler görs med hänsyn till tillgänglighet, användbarhet, miljöhänsyn samt drift och underhåll.

I val och placering av möbler, utrustning och färg ska karaktärsdragen för delområde "Övriga centrala staden och strategiska knutpunkter utanför centrala staden" tillämpas. I Gamlestads torg etapp 2 utgörs möbler och utrustning framförallt av soffor och bänkar, papperskorgar, pollare och cykelställ, trädens stamskydd och trädgaller samt belysningsanläggningar. Här föreslås en enhetlig och tydlig färgsättning, med undantag för gröna stråk och områden som föreslås få en egen karaktär för att stärka platsernas skilda karaktärer. Det genomgående temat är industrikaraktär med enkel, robust och tidlös utformning.

Varmförzinkat stål är ett material som har en industrika-raktär och återfinns både i de gamla och de nya delarna av Gamlestaden. Trä tillför mjukare och varmare karaktär och är ett material som ger en robust, enkel och tålig karaktär.

Sittplatser placeras främst vid de större gångstråken och målpunkter, som t.ex. vid den planerade grundskolan på Artillerigatan eller möbleringszonen i Gamlestadsvägen. Som sittande vill man ofta vara delaktig i det sociala samspelet men känna någon form av skydd i ryggen, som till exempel en trädrad eller en mur. Sittmöjligheter ska ges både i sol och skugga där större delen av bänkarna föreslås vara anpassade för tillgänglighetskrav och inbjuder till sociala möten.

HUVUDGATOR, ÖVRIGA GATOR SAMT SPECIELLA MILJÖER OCH OBJEKT

Möbler ska generellt vara enkla i sin utformning och ha ett modernt formspråk som både kompletterar den nya och den historiska bebyggelsen. Materialval för bänkar föreslås domineras av trä och varmförzinkat stål i utförande av enkel karaktär, se exempel April från Vestre till höger. På speciella platser, som vid korsningen Artillerigatan och Gamlestadsvägen kan mer platsspecifika möbler, soffor och sittmöbler med mer fantasifull utformning användas, se exempel till höger.

Cykelparkeringspollare ska ha ett enkelt utförande med varmförzinkat stål och kontrastmarkeras. Handledare till trappor och ramper bör ha kontrasterande ljushet gentemot omgivande ytor. Trädens stamskydd ska vara av stål som kan integreras i trädgaller.

GRÖNA STRÅK OCH OMRÅDEN

Möbler för de gröna stråken och rummen föreslås ha sin egna karaktär, men binds ihop genom att trä är det genomgående och dominerande materialet.

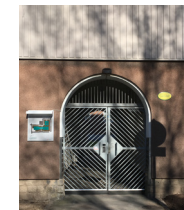
BEFINTLIGA BÄNKAR VID GAMLESTADS TORG

BEFINTLIGT RÄCKE VID SÄVEÅN

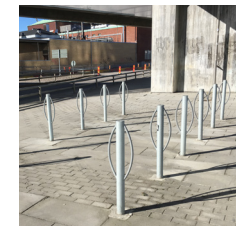
EXEMPEL PLATSSPECIFIK BÄNK (ATLAS, VESTRE)

BEFINTLIG PORT I GAMLESTADEN

EXEMPEL PLATSSPECIFIK BÄNK (STRIPES, VESTRE)

BEFINTLIGA CYKELPOLLARE (URBAN, VESTRE), GAMLESTADS TORG ETAPP 1,

EXEMPEL STANDARDBÄNK (APRIL, VESTRE)

Ljus

Belysningen ska bidra till god ljussättning som stärker karaktären av Gamlestaden som stadsdel. Ljuset ska stödja den rumsliga uppfattningen nattetid, stödja de olika funktionerna och tempon som förekommer samt lyfta fram intressanta detaljer och orienteringspunkter i gaturummet. Ljuset ska ha hög visuell komfort där det är lika viktigt att se som att synas i stadsrummet. Cykelstråken är av stor betydelse där en god ljusmiljö bidrar till ökat cyklande. Även kollektivtrafik är en viktig del, där hållplats Gamlestads torg ska upplevas som trygg att ta sig till och från.

HUVUDGATOR

Ljussättningsprincipen för huvudgator utformas med armaturer på belysningsstolpar mellan väg och gång- och cykelbana, med separat belysning för respektive trafikslag. Med två armaturer på olika höjder kan belysningen anpassas efter respektive trafiksituation med rätt ljus, i rätt mängd och med rätt optik. Lösningen skapar även visuella avgränsningar med ett mindre rum i det stora rummet, där gående och cyklister upplever miljön som intimare och tryggare då de får ett känslomässigt avstånd från biltrafik. Samtidigt får bilister lättare att urskilja gaturummets olika delar och kan göra en medveten körning. För väg föreslås belysningsklass M3 och för GC-väg belysningsklass P2.

Om stolpavståndet blir långt, p.g.a. gatans geometri, kan GC-belysningen behövas stärkas upp med armaturer monterade på fasad mellan stolparna. GC-belysning som monteras på fasad bidrar till att ljuset förstärker de vertikala ytorna och bidrar till ökad rumsuppfattning och orienterbarhet i gaturummet.

Ljus från skyltfönster, skyltar, portar och entréer är naturliga delar i upplevelsen av gaturummet och ska harmonisera med övrig belysning utan att bli ett dominerande inslag. Ljus från skyltfönstren och verksamheter i gatuplan ger tillsammans med husens entréer ett mjukt sidoljus till gaturummet och människors ansikten.

Vid övergångsställen bör man om möjligt placera stolparna så att ljus faller mot de oskyddade trafikanterna, sett från motortrafikens riktning. För en positiv miljöupplevelse bör färger återges så naturligt som möjligt och bidra till en mer levande stad. Armaturer med en bra färgåtergivning med minst Ra 80 ska användas.

ÖVRIGA GATOR

Samma ljussättningsprincip för huvudgator gäller även för övriga gator med separat belysning för väg och gång- och cykelbana. På gator där olika trafikslag delar på samma yta, sk. "shared space", ska stolpar placeras i möbleringszonen för att ge plats åt fordon och räddningstjänst.

SPECIELLA MILJÖER OCH OBJEKT

På de nya broarna föreslås effektbelysning som harmoniserar med byggnadsverken. Särskilt är ur naturvårdssynpunkt av riksintresse då området är ett Natura 2000-område. På grund av känslig natur längs med ån och ny bebyggelse vid vattnet på vissa platser så skall en medveten ljusplanering utformas. Både effekt och funktionsbelysning ska planeras utifrån ekologisk hållbarhet som inte påverkar växter och djurs biologiska funktioner negativt.

Belysningen i cirkulationer och korsningar ska vara en förlängning av ljussättningsprincipen på anslutande gator. Ljuset ska ge en tydlig bild av trafiksituationen men även synliggöra skyltar och olika riktningar. Vid övergångsställen eller cykelöverfarter bör man om möjligt placera stolparna så att ljus faller mot de oskyddade trafikanterna, sett från trafikens riktning.

GRÖNA STRÅK OCH OMRÅDEN

På de offentliga platserna och grönområden förslås riktat ljus från organiskt formade stolar på öppna platser. På platser där bilister och gående delar på samma yta föreslås funktionsljus från koniska trästolpar. Stämningsskapande belysning föreslås även i möblemang och murar för ett extra lager ljus på platser där människor vistas. Ljus längs med gångstråk i parker bidrar till ökad trygghet så att dessa platser ej upplevs som mörka rum.

BELYSNING GAMLESTADENS RESECENTRUM, GAMLESTADS TORG ETAPP 1

Kulturvärden

Gamlestaden består av en blandning av olika historiska lager, synliga som osynliga. De synliga historiska lagren är t.ex. Gamlestadens fabriker, kullagerfabriken SKF samt de tillhörande landshövdingehusen, medan de osynliga lagren är t.ex. lämningar från Nya Lödöse. En viktig aspekt i gestaltningen är mötet mellan det gamla och det nya i Gamlestaden. Både genom att ta hänsyn till befintlig karaktär i gatumiljön samt genom att lyfta de olika historiska lagren kan platsens historia synliggöras.

Enligt Göteborgs stads policydokument *Stadens golv* kan det på vissa utvalda platser finnas anledning att markera eller utsmycka en plats. Förslagsvis kan gestaltningen synliggöra och tillgängliggöra Gamlestadens olika historiska lager. I Gamlestads torg etapp 1 användes t. ex. markbeläggning av bland annat gatsten och färgad betong, som redovisade placeringen av äldre byggnadsgrunder i Nya Lödöse.

Andra verktyg som skulle kunna användas för att skapa förståelse för platsens unika kulturmiljö skulle kunna vara:

- Informationsskyltar som berättar om olika platsspecifika historiska aspekter, byggnader och personer som bidragit till platsens historia.
- Information med stadsvandring via en kultur-app.
- Ljussättning för att synliggöra karaktärsobjekt och miljöer som kan lyftas fram.
- Växtval från förr med träd, buskar och nyttoväxter.
- Redovisa mönster från utgrävning i markbeläggningen från kyrka och husgrunder.

Under fortsatt arbete bör en strategi utvecklas för att lyfta fram Gamlestadens unika historia. Fördjupad kulturmiljökompetens föreslås delta i vidare gestaltungsarbete av de offentliga rummen inom Gamlestads torg etapp 2.

FÖR- OCH KULTURLÄMNINGAR I
GAMLESTADEN

MARKTEGEL VID GAMLESTADENS
FABRIKER

LANDSHÖVDINGEHUS VID
GAMLESTADSVÄGEN

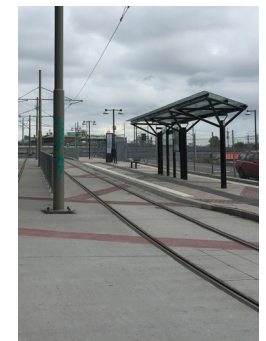
LANDSHÖVDINGEHUS VID
GÖTAHOLMSGATAN

BEFINTLIGT SPECIALUTFORMAT BRUNNSLOCK MED NYA LÖDÖSES SIGILL

ENKEL PORT VID LANDSHÖVDINGEHUS

MÖNSTER VID GAMLESTADS TORG
ETAPP 1

Tillgänglighet och säkerhet

I fysisk planering används begreppet tillgänglighet som ett mått på hur en miljö utformas för att tillgodose behov för människor med funktionsnedsättning. Dessa principer behandlas i svensk bygglagstiftning där Boverket har utarbetat föreskrifter och allmänna råd. Göteborgs stad har tagit fram en policy och program som vägledning för den fysiska planeringen, Teknisk handbok 2AI1 med tillhörande dokument. Här redovisas bland annat krav för lutningar, markmaterial, utrustning och belysning av olika slag. Det handlar om en helhetssyn i gestaltningen.

Markens lutning och ytskiktens beskaffenhet utgör golvet i den yttre miljön. Små nivåskillnader kan undanröjas med lokal höjdanpassning och större nivåskillnader ska säkerställas med ramper. Markbeläggningsmönster kan tillsammans med kontrastmarkering förenkla användningen. En annan detalj är att tydliga kanter och zoner ska utformas med kontinuitet så att fasadliv, murar och kantstenar kan fungera som ledstråk för personer med nedsatt syn.

Den offentliga miljön som utgörs av bänkar, räcken och handledare, papperskorgar och cykelpollare, är tillsammans med belysningsstolpar exempel på stadens möbler. Placering och utformning av dessa ska göras så att de är lätta att använda och utan att vara hinder för de som har nedsatt rörelseförmåga. Det innebär t.ex. att parkbänkar ska placeras med hänsyn till goda ljus- och vindförhållanden, ha tillräcklig belysning och utrustas med rygg- och armstöd. Räcken placeras så att de inte utgör hinder och handledare vid trappor ska vara utdragna och välkomnande.

Att uppfatta rummets gränser, att känna igen sig och kunna orientera sig samt att kunna identifiera andra människors ansikten är grundläggande för den upplevda tryggheten. Genom att skapa attraktivt belysta miljöer väljer och vågar fler människor att vistas i gaturummet, vilket även skapar trygghet i sig. Eftersom fler kvinnor än män upplever otrygghet och kan begränsas i sin rörlighet under mörka timmar är belysning både en jämställdhets- och tillgänglighetsfråga.

HUVUDGATOR

Kantstenar mellan gata och gång- och cykelbana ska vara tydligt markerade med kontinuitet så att ledstråk skapas. På platser för handikapparkering ska kantstöd anpassas så att rullstol kan ta sig fram till trygga stråk och platser utan att vistas i körfälten.

Där så är möjligt ska fasadlivet hållas fria från hinder och anordningar som skapar snubbelrisk. Taktilaplattor i antracit föreslås användas som signalfärg vid markering av 1 m fastighetszon längs nya kvarter, se sida 20.

ÖVRIGA GATOR

Övriga gator följer samma princip som Huvudgator.

SPECIELLA MILJÖER OCH OBJEKT

Alla korsningspunkter vid trafikerade gator ska anordnas med hög anpassning för tillgänglighet. Det innebär att kantstenshöjder, signal och markeringsplattor samt kontrasterande markeringar och belysningsanordningar ska uppfylla krav enligt Teknisk handbok. På platsbildningar

där människor vistas ska allmän hänsyn tas till markens lutningar och övergångar mellan olika markytsskikt.

GRÖNA STRÅK OCH OMRÅDEN

Spänger och broar kan bidra till ökad tillgänglighet i grönområdena. Utformningen ska säkerställa att fallrisk undviks och i det fortsatta arbetet behöver detta studeras vidare. Miljön under nya spårvägsbron ska utformas som en trygg passage där dolda vinklar och hörn undviks. Ljussättningen ska utformas utan mörka prång och partier under nya spårvägsbron och mellan brostöd.

EXEMPEL PÅ ANPASSAD BELÄGGNING VID HANDIKAPPARKERING

ANTRACIT SOM KONTRASTERANDE MATERIAL

SÄKRA OCH TRYGGA VISTELSEMILJÖER

GESTALTNING HUVUDGATOR

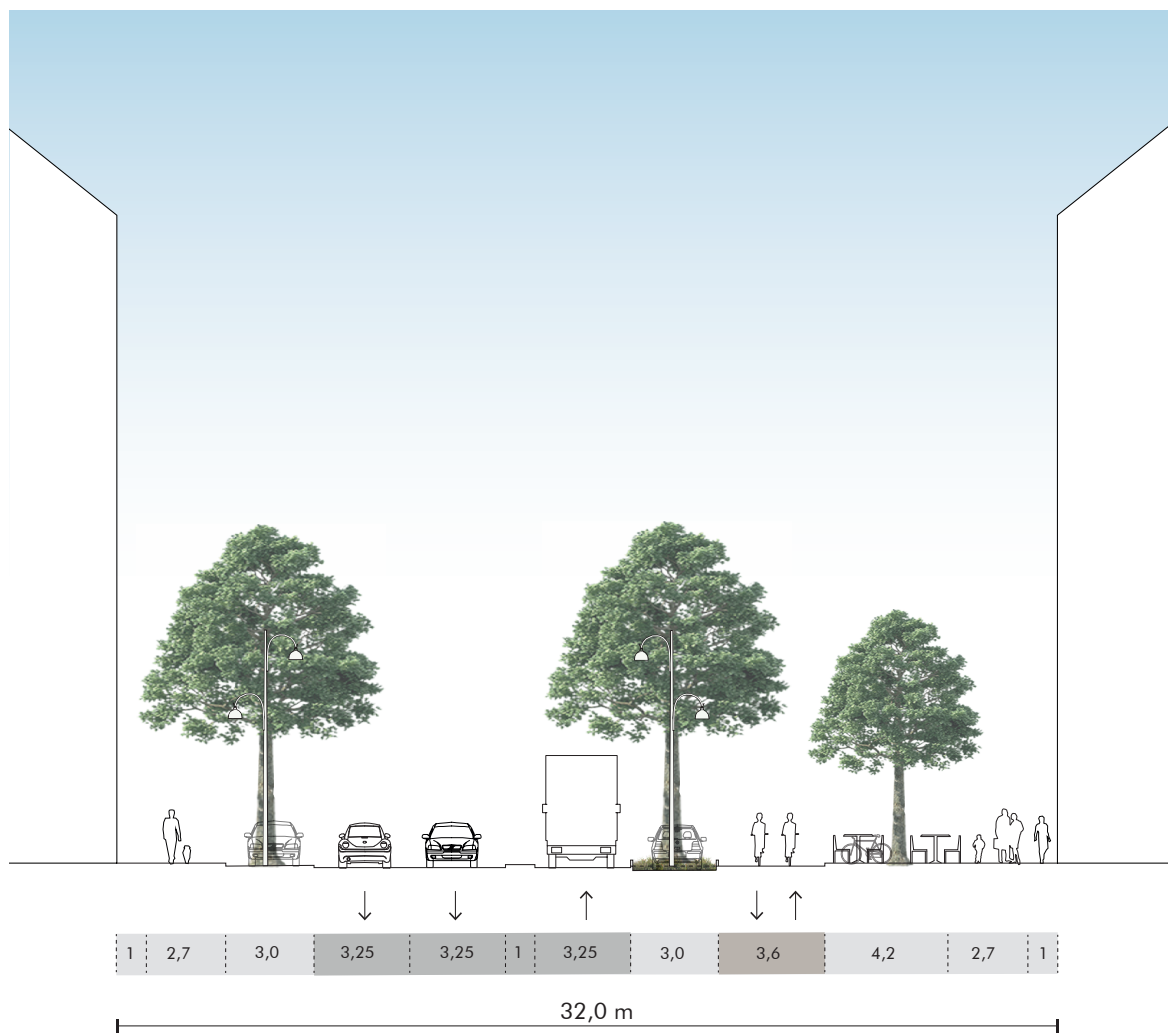
Gamlestadsvägen

Gamlestadsvägen är uppdelad i tre olika delar, sträckan från Byfogdegatan - Gamlestadsbron, Gamlestadsbron - Cirkulationsplats vid Norra torget och Cirkulationsplats vid Norra Torget - Nylösegratan.

Enligt trafikförslag har sträckan Byfogdegatan - Gamlestadsbron två körfält söderut och ett norrut med en åtskiljande mittremsa. På östra sidan går en gång- och cykelbana och på västra sidan en gångbana. Gestaltningen av sträckan föreslås anpassas till befintlig utformning av södra Gamlestadsvägen för att skapa ett enhetligt uttryck i gaturummet.

Gamlestadsvägen, sträckan Gamlestadsbron - Cirkulationsplats vid Norra torget har fått en utformning med ett genomgående körfält mot norr och två mot söder som åtskiljs med mittremsa och kantas av trädader. På gatans östra sida finns en möbleringszon med ytterligare en trädad och plats för uteserveringar, bänkar och cykelparkering. Längs fasaderna stäcker sig gångbanor som kantas av träd. Bilparkering är inordnad som längsgående gatuparkering och angöring mellan trädader och här finns också plats och anordningar för cykelparkering.

Sträckan Cirkulationsplats vid Norra Torget - Nylösegratan har samma grundupplägg som sträckan Gamlestadsbron - Rondell vid Norra torget men skiljer sig något åt. Närmast kvarteret Sillen sträcker sig en gång- och cykelbana som på vissa delsträckor åtskiljs av en möbleringszon med vegetation. Därefter följer längsgående gatuparkering mellan trädader. Gatan har ett körfält i motgående riktningar som kantas av en grönya för möjlig skyfalls- och dagvatten-

GAMLESTADSVÄGEN SÖDERIFRÅN MELLAN GAMLESTADSBRON OCH CIRKULATIONSPLATS VID NORRA TORGET

hantering och befintligt bullerplank och trädrad i öster. En befintlig interngata återfinns öster om befintlig trädrad.

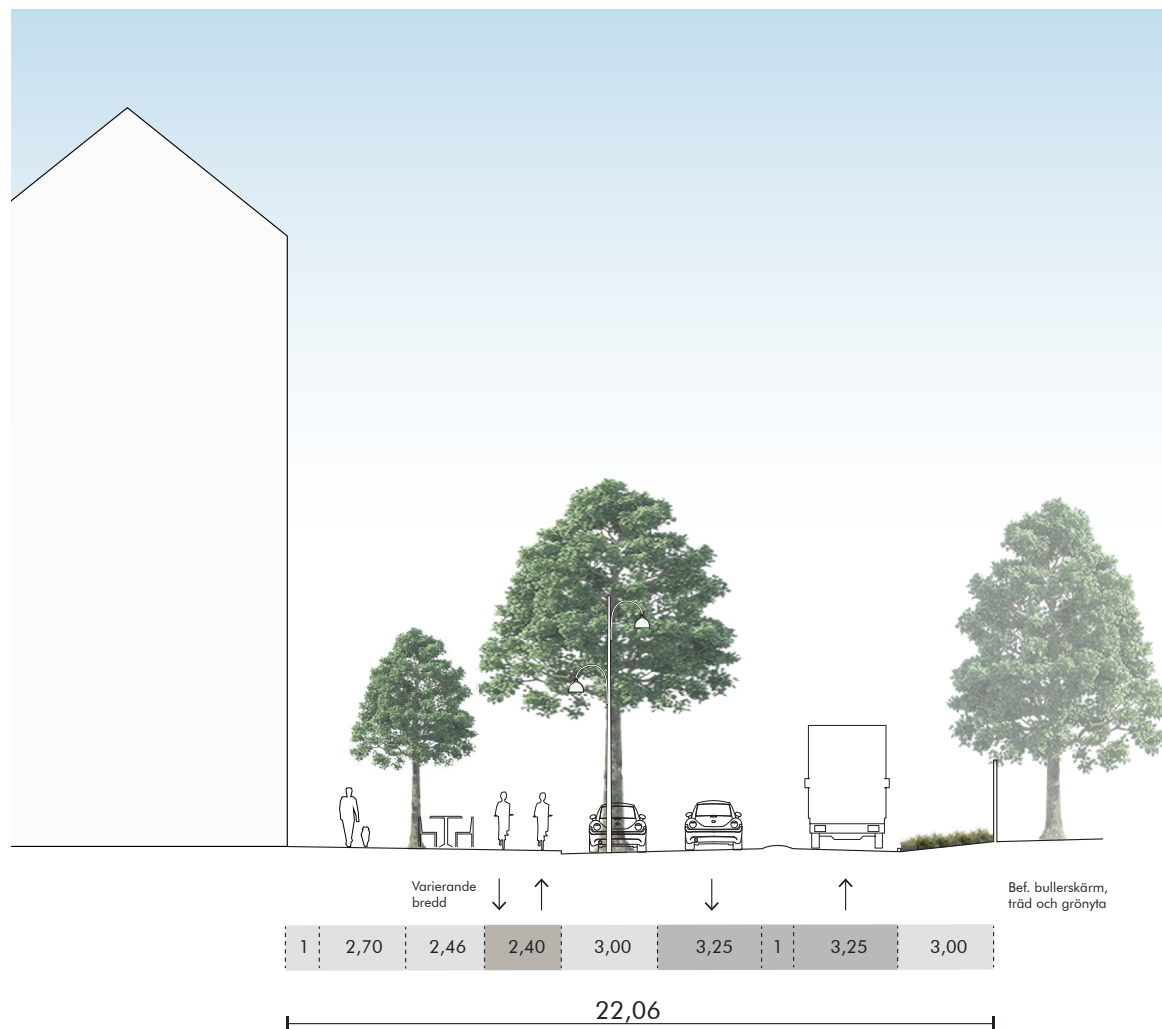
MARKBELÄGGNINGAR

Trafikytor för bil och cykel utformas med asfaltbeläggningar. Parkeringsytor ges en beläggning av storgatsten. Även refuger och mittremsa föreslås beläggas med storgatsten. Gångytor och uppställningsytor för möbler och cykelparkering mm, utförs med körbar betongmarksten i ljusgrå kulör med mönsterläggning likt Gamlestads torg etapp 1. Längs byggnaderna går en 1 m fastighetszon för att hålla avstånd till eventuella hinder vid fasad. Närmast fasad föreslås tre rader smågatsten, följt av två rader betongplattor i ljus kulör samt en taktiplatta i antracit för att leda fotgängaren.

I den upphöjda korsningen till lågfartsgatorna Västra Lågfartsgatan och Östra Lågfartsgatan ska sambandet mellan lågfartsgata vid Banérsparke och Åparken föreslås förstärkas med en gestaltning som sträcker sig över Artillerigatan. Syftet är att koppla samman grönstråket visuellt och uppmärksamma trafikanter på korsande rörelser.

BELYSNING

Gatubelysning utformas med fristående koniska belysningsstolpar som inordnas i zonen mellan väg och cykelbana, för trädrad och parkering. Belysning för gaturummet utformas med högre placerade armaturer mot väg på 7m och lägre placerade armaturer mot gång- och cykelbanan på 5m, för visuell avgränsning mellan trafikslagen. Belysningsstolparna utförs av varmförzinkat stål. Armaturtyp föreslås vara av en halvsfärisk form, för enhetlig form och med kontinuitet i armaturval. Armatur ska vara avskär-

GAMLESTADSVÄGEN SÖDERIFRÅN MELLAN NORRA TORGET OCH NYLÖSEGATAN

mad, bländfri samt ha rätt optik för att passa respektive trafiksituation.

För en levande och befolkad gångyta mot öst skapas ett vertikalt ljus från skyltfönster som ger ett mjukt sidoljus till gaturummet och mötande människors ansikten. Som ett komplement kommer ljus på öppna platser från högre master med nedåtriktat ljus som samspelar med gaturummet. I korsningen till lågfartsgatorna ska ljuskaraktären för lågfartsgator användas.

På sträckan norr om cirkulationsplatsen vid Norra Torget - Nylösegratan följer belysningen samma ljussättningsprincip som på västra sidan om Gamlestadsvägen, söder om cirkulationsplatsen, där belysningsstolpar inordnas i zonen mellan väg och cykelbana, med trädrad och parkering.

MÖBLER OCH UTRUSTNING

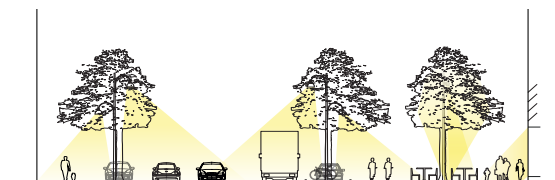
Materialval för bänkar och utrustning föreslås domineras av trä och varmförzinkat stål i utförande av enkel karaktär. Här kan man med fördel använda sig av samma produkter som i Gamlestads torg etapp 1, där t.ex. bänken April och cykelpollaren Urban från Vestre tidigare använts.

VEGETATION

Gamlestadsvägen ska planteras med träd som ger högresta kronor. Trädraden i möbleringszonen föreslås ges ett mer varierat uttryck med intressant blomning eller höstfärg bestående av olika arter. Träden ska ges optimala växtbetingelser med tillräckligt utrymme för växtbäddar. Dessa ska säkerställas med skelettjord som ger en stabil överbyggnad. Trädgaller och trädskydd ska vara av stål

och kompatibla. Träden ska efterhand som de växer till stammas upp till fri höjd på minst 4,7 respektive 3,2 m.

I Gamlestadsvägen finns plats för skyfalls- och dagvattenhantering längs trädrad på östra sidan av gatan.

LJUSSÄTTNINGSPRINCIP FÖR GAMLESTADSVÄGEN SÖDERIFRÅN.

LJUSSÄTTNINGSPRINCIP FÖR GAMLESTADSVÄGEN SÖDERIFRÅN, NORR OM CIRKULATIONSPLATSEN VID NORRA TORGET.

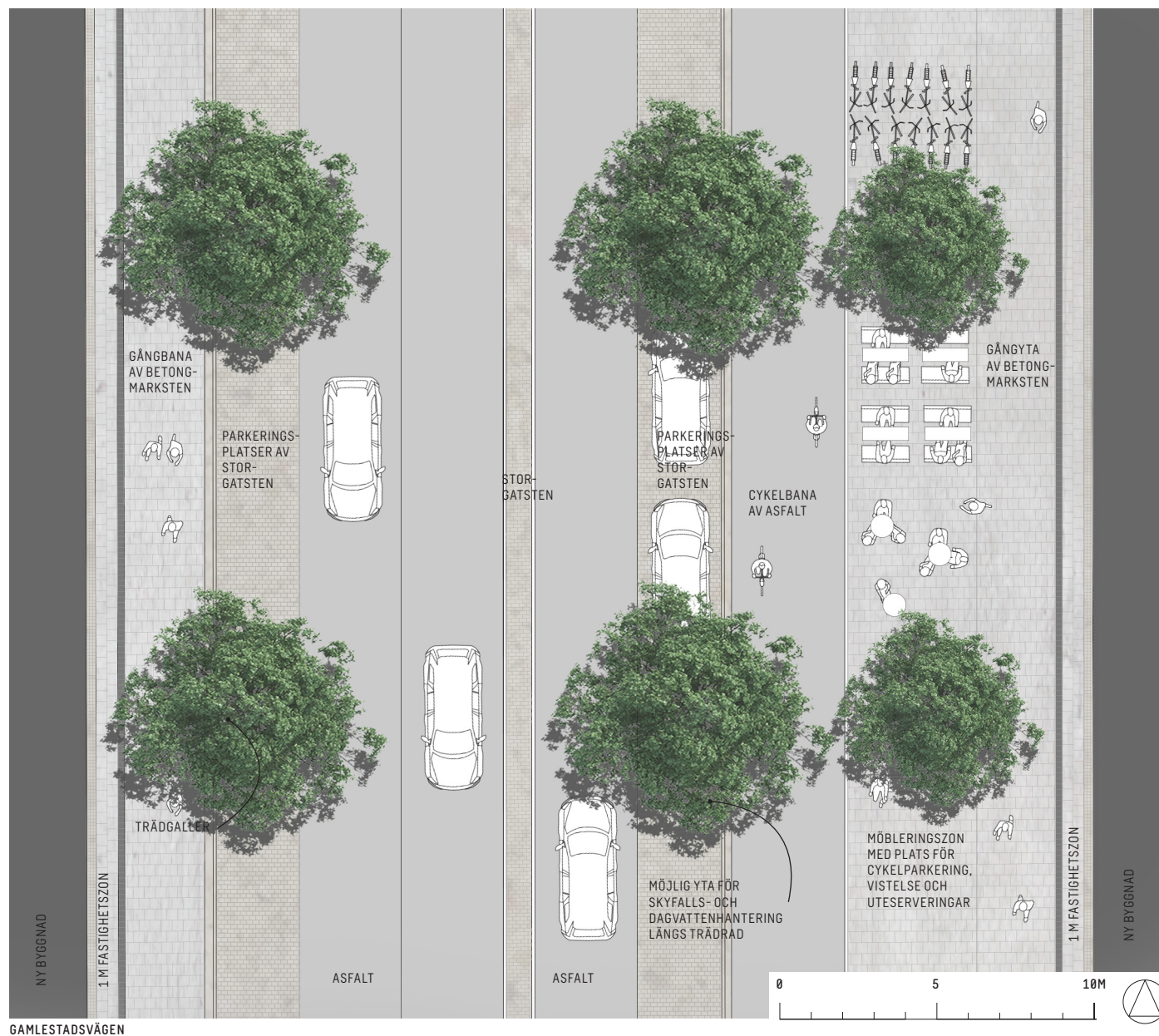
MARKBELÄGGNING AV LJUS BETONGMARKSTEN OCH CYKELPOLLARE FRÅN VESTRE, GAMLESTADS TORG ETAPP 1.

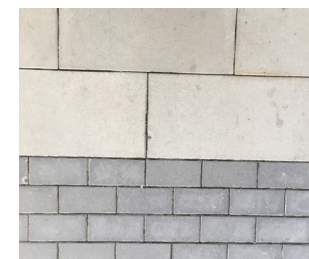
MARKBELÄGGNING AV LJUS BETONGMARKSTEN PÅ GÅNGYTA OCH STORGATSTEN PÅ PARKERINGSPLATS, GAMLESTADS TORG ETAPP 1.

FÖRSLAG PÅ ARMATURTYP, COPENHAGEN FRÅN PHILIPS LIGHTING.

FÖRESLAGEN TRÄD OCH
PLANTERINGSPRINCIP

MARKBETONG I ANTRACIT OCH LJUSGRÅ
NYANS

STORGATSTEN

Artillerigatan

Mellan korsningen Gamlestadsvägen – Artillerigatan fram till Hornsgatan kommer Artillerigatan byggas om. På södra delen av gatan kommer befintlig gång- och cykelbana breddas. Gång och cykelbanan kantas i söder av en befintlig trädrad som bidrar till gatans karaktär och en nyplanterad häck i norr avgränsar mot trafiken i gatan. I gatan finns ett körfält i östgående riktning och två i västgående riktning. Spårområdet är förlagt mellan körfälten för att öka framkomligheten för kollektivtrafiken. På gatans norra sida är bilparkering och angöring inordnad som längsgående gatuparkering mellan träd. Här finns också plats och anordningar för cykelparkering och bänkar vid planerad skola. Befintlig gångbana breddas och möjliggör plats för uteserveringar längs fasader i söderläge. Längs nya och befintliga fasader finns en 1 m fastighetszon för fastigheternas behov som utökar gångbanans upplevda bredd och användbarhet.

Vid västra delen av Artillerigatan ligger Åparken, som föreslås få en tydlig entré mot gaturummet. I anslutning till korsningen vid lågfartsgata vid Banérsparken är gångytan på norra sidan breddad vilket skapar goda möjligheter för en spännande gestaltning som synliggör parken redan från långt håll. Sambandet mellan lågfartsgata vid Banérsparken och Åparken föreslås förstärkas med en gestaltning som sträcker sig över Artillerigatan.

MARKBELÄGGNINGAR

Trafikytor för bil och cykel utformas med asfaltbeläggningar. Trafikyta för kollektivtrafik utformas med betong, likt angränsande yta på Artillerigatan och vid Gamlestads torg. Parkeringsytor ges en beläggning av storgatsten. Även

refuger och mittremsa föreslås beläggas med storgatsten. Gångytor och uppställningsytor för möbler och cykelparkering m.m. utförs med körbar betongmarksten i ljusgrå kulör med mönsterläggning likt Gamlestads torg etapp 1. Vid nya och befintliga byggnader markeras 1 m fastighetszon genom rad av taktilaplattor i antracit för att hålla avstånd till eventuella hinder vid fasad. Närmast fasad föreslås tre rader smågatsten.

BELYSNING

Gatubelysning utformas med fristående koniska belysningsstolpar som inordnas i zonen mellan väg och cykelbana, för trädrad och parkering. Belysning för gaturummet utformas med högre placerade armaturer mot väg på 7m och lägre placerade armaturer mot gång- och cykelbana på 5m, för visuell avgränsning mellan trafiklagen. Belysningsstolparna utförs av varmförzinkat stål. Armaturtyp föreslås vara av en halvsfärisk form, för enhetlig form och med kontinuitet i armaturval. Armatur ska vara avskärmad, bländfri samt ha rätt optik för att passa respektive trafiksituation.

För norra delen av Artillerigatan, föreslås en mer stämningfull och varierande belysning på gåendes villkor. Genom accentbelysning på träd skapas ett mer spännande och behagligare stråk att strosa i, där grönskan från trädraden blir en del av den nattliga siluetten. Vid mindre platsbildningar längs med gatan föreslås nedåtriktat ljus från master eller från kontaktledningsstolparna. Som ett komplement för ett levande och befolkat gaturum ska vertikalt ljus från skyltfönster ge ett mjukt sidoljus till gaturummet och mötande människors ansikten.

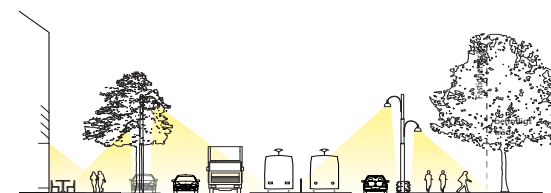
För fortsatt ombyggnation av Artillerigatan mellan Hornsgatan och Ryttmästargatan föreslås samma ljussättningsprincip som ovan för väg och gång- och cykelbana, för att skapa en enhetlig gata och stadsrum.

MÖBLER OCH UTRUSTNING

Materialval för bänkar och utrustning föreslås domineras av trä och varmförzinkat stål i utförande av enkel karaktär. Även räcken och skyddsutrustning föreslås utformas i varmförzinkat stål. Här kan man med fördel använda sig av samma produkter som i Gamlestads torg etapp 1, där t.ex. bänken April från Vestre och cykelpollaren Urban från Vestre tidigare använts.

FÖRSLAG PÅ ARMATURTYP, COPENHAGEN FRÅN PHILIPS LIGHTING.

LJUSSÄTTNINGSPRINCIP FÖR ARTILLERIGATAN VÄSTERIFRÅN.

VEGETATION

Gatans befintliga trädrad längs dess norra del och befintliga häckplanteringen på södra delen ska ersättas med nya träd och ny häckplantering.

Artillerigatan ska planteras med träd som ger högsta kronor men som inte växer mot fasad. På platser där parkering och angöring inte är möjligt finns möjlighet att komplettera med ytterligare träd. Dessa skulle kunna ha en annan karaktär än den huvudsakliga trädraden. Träden ska ges optimala växtbetingelser med tillräckligt utrymme för växtbäddar. Dessa ska också säkerställas med så kallad skelettjord som ger en stabil överbyggnad. Trädgaller och trädskydd ska vara av stål och kompatibla. Träden ska i efterhand som de växer till stammas upp till fri höjd på minst 4,7 m.

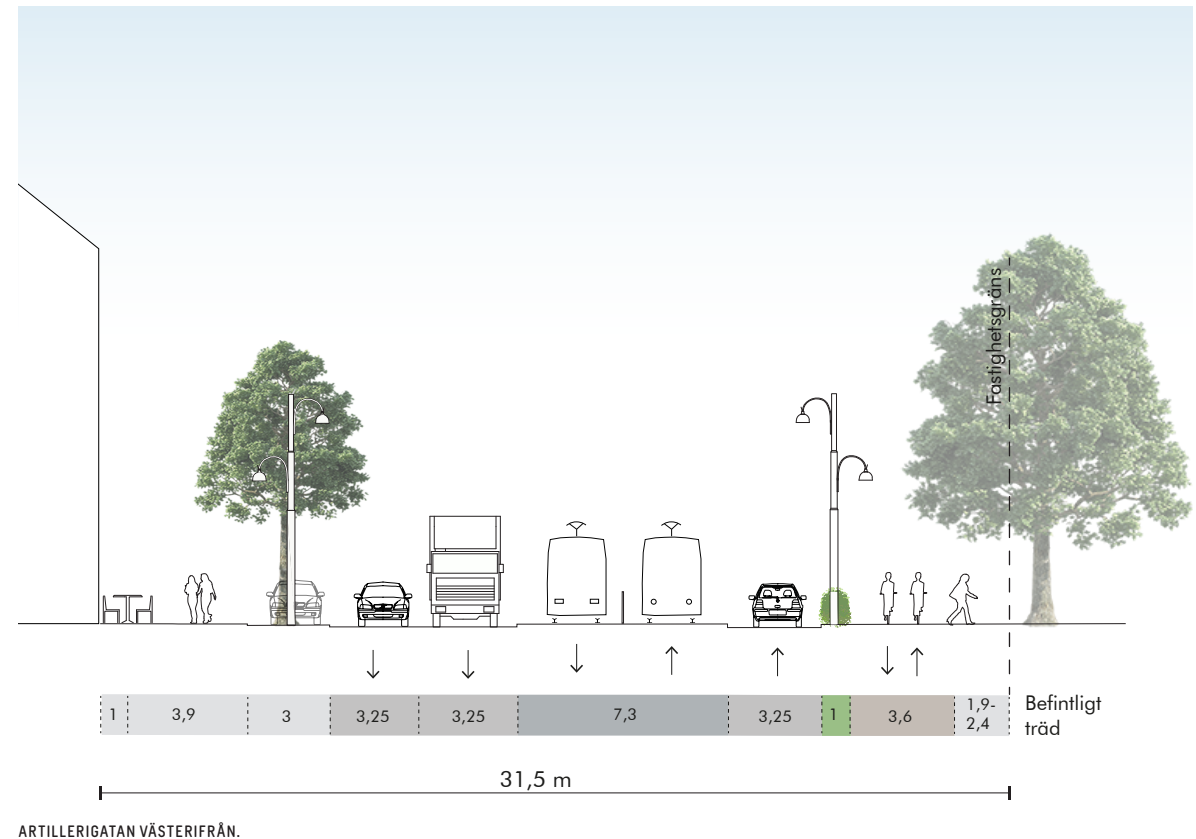
BEFINTLIG MINDRE UTESERVERING
LÅNGS ARTILLERIGATAN

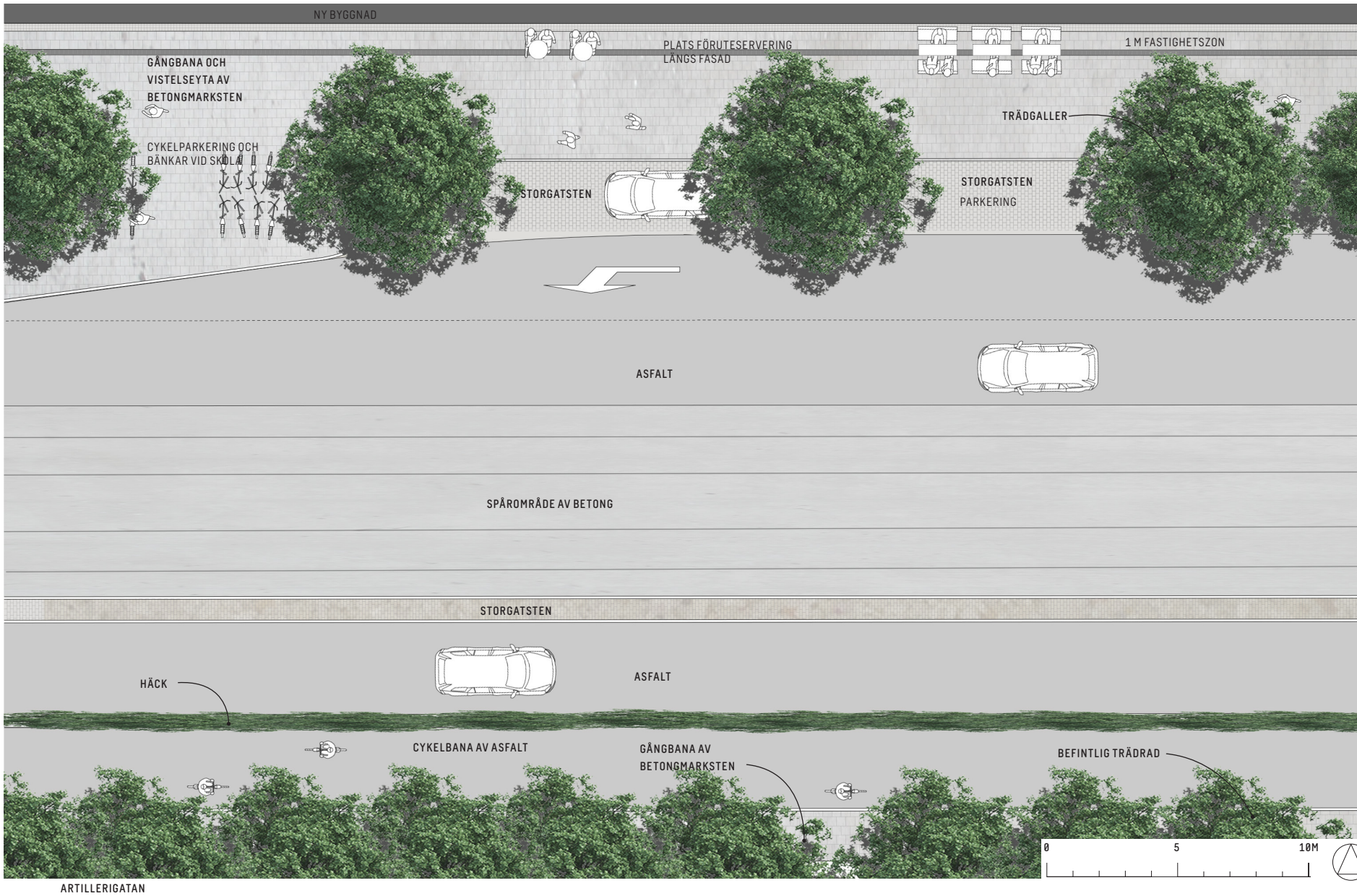

STORGATSTEN VID PARKERINGSFICKOR

BÄNK MED ARMSTÖD (APRIL, VESTRE) VID SKOLA

Nya Slakthusgatan

Slakthusgatan sluttar från båda riktningar ner mot Slakthusbron. Gatan har fått en utformning med ett genomgående körfält på gatans norra sida och två körfält på gatans södra sida där motgående körfält åtskiljs med en 1 m bred mittremsa. På gatans norra sida finns en gång- och cykelbana som ligger på en högre nivå än gatan för att öka tillgängligheten. Höjdskillnaden tas upp av stödmur och kantstöd, som kan innebära en konflikt för att få till angöring och parkering i gatan. På sträckan mellan Bussgatan och Gamlestadsvägen, norr om nytt kvarter finns en gångbana. Resterande yta mellan gångbana och fasad är under utredning och kan därmed påverka gestaltning av miljön mellan kvarter och gata. I nuvarande förslag redovisas trädrader på båda sidor av gatan mellan de nya kvarteren.

MARKBELÄGGNINGAR

Trafikytor för bil och cykel utformas med asfaltbeläggningar. På refuger, mittremsa och eventuella angöringar föreslås storgatgatsten. Gångytor och uppställningsytor för eventuella möbler och cykelparkering mm utförs med körbar betongmarksten i ljus kulör. 1 m fastighetszon vid fasad markeras genom rad av taktilaplattor i antracit för att hålla avstånd till eventuella hinder vid fasad.

BELYSNING

Gatubelysning utformas med fristående koniska belysningsstolpar som inordnas i zonen mellan väg och cykelbana, för trädrad och parkering. Belysning för gaturummet utformas med högre placerade armaturer mot väg på 7m och lägre placerade armaturer mot gång- och cykelbana på 5m, för visuell avgränsning mellan trafikslagen. Belys-

ningsstolparna utförs av varmförzinkat stål. Armaturtyp föreslås vara av en halvsfärisk form, för enhetlig form och med kontinuitet i armaturval. Armatur ska vara avskärmad, bländfri samt ha rätt optik för att passa respektive trafiksituation. Innan Slakthusbron där väg- och cykelbana delar på sig så sätts belysningen på separata stolpar. Under broarna ska funktionsbelysning kombineras med vald effektbelysning. För en levande och befolkad gångyta skapas ett vertikalt ljus från entréer och portar som ger ett mjukt sidoljus till gaturummet och mötande människors ansikten.

MÖBLER OCH UTRUSTNING

Materialval för bänkar och utrustning föreslås domineras av trä och varmförzinkat stål i utförande av enkel karaktär. Även räcken och skyddsutrustning föreslås i varmförzinkat stål. Här kan man med fördel använda sig av samma produkter som i Gamlestads torg etapp 1, där t.ex. bänken April från Vestre och cykelpollaren Urban från Vestre tidigare använts.

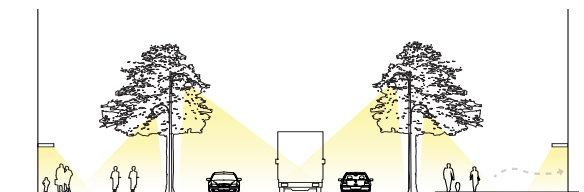
FÖRSLAG PÅ ARMATURTYP, COPENHAGEN FRÅN PHILIPS LIGHTING.

TRÄD MED OLIKA KARAKTÄRER

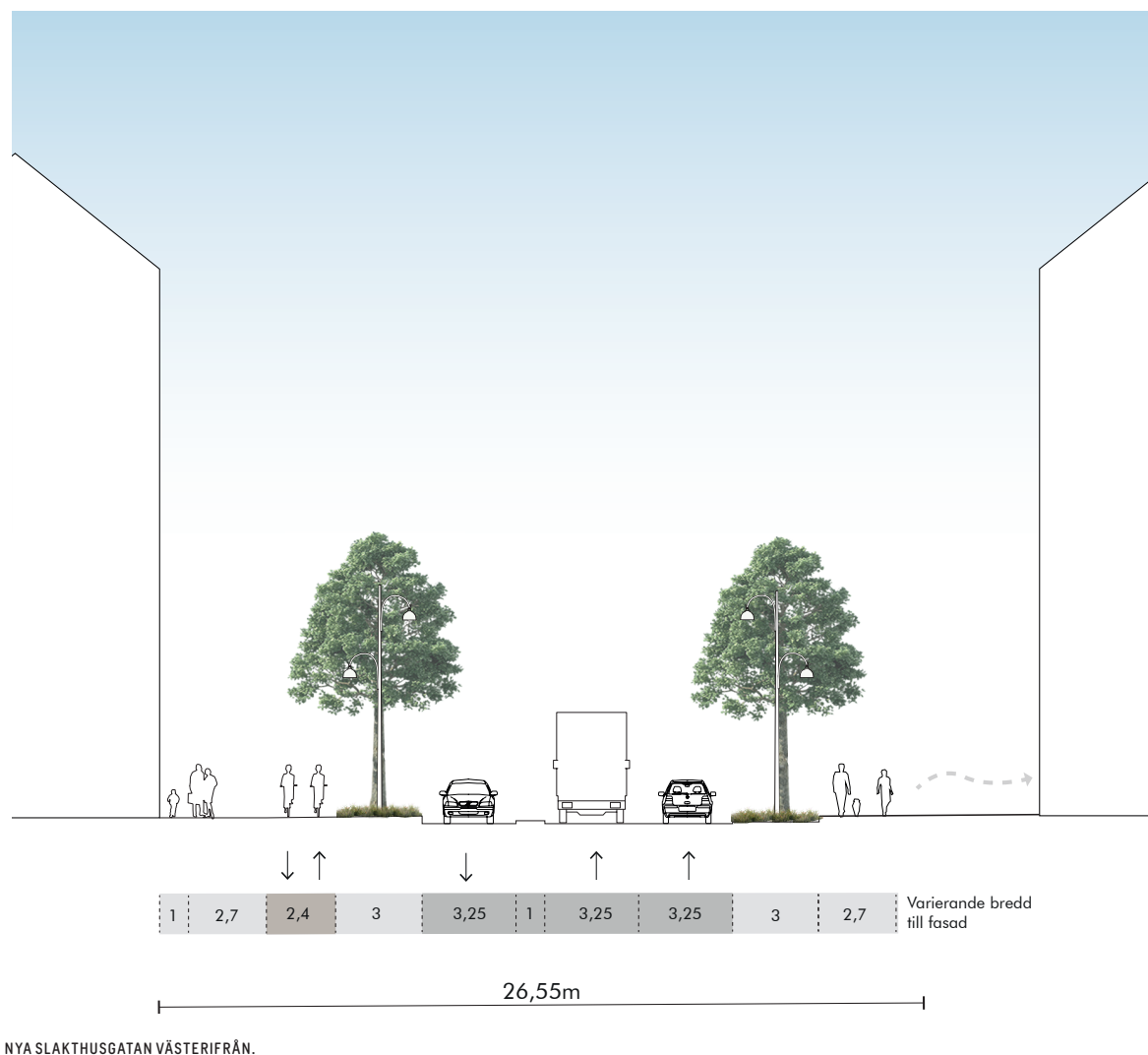
TRÄD MED OLIKA KARAKTÄRER

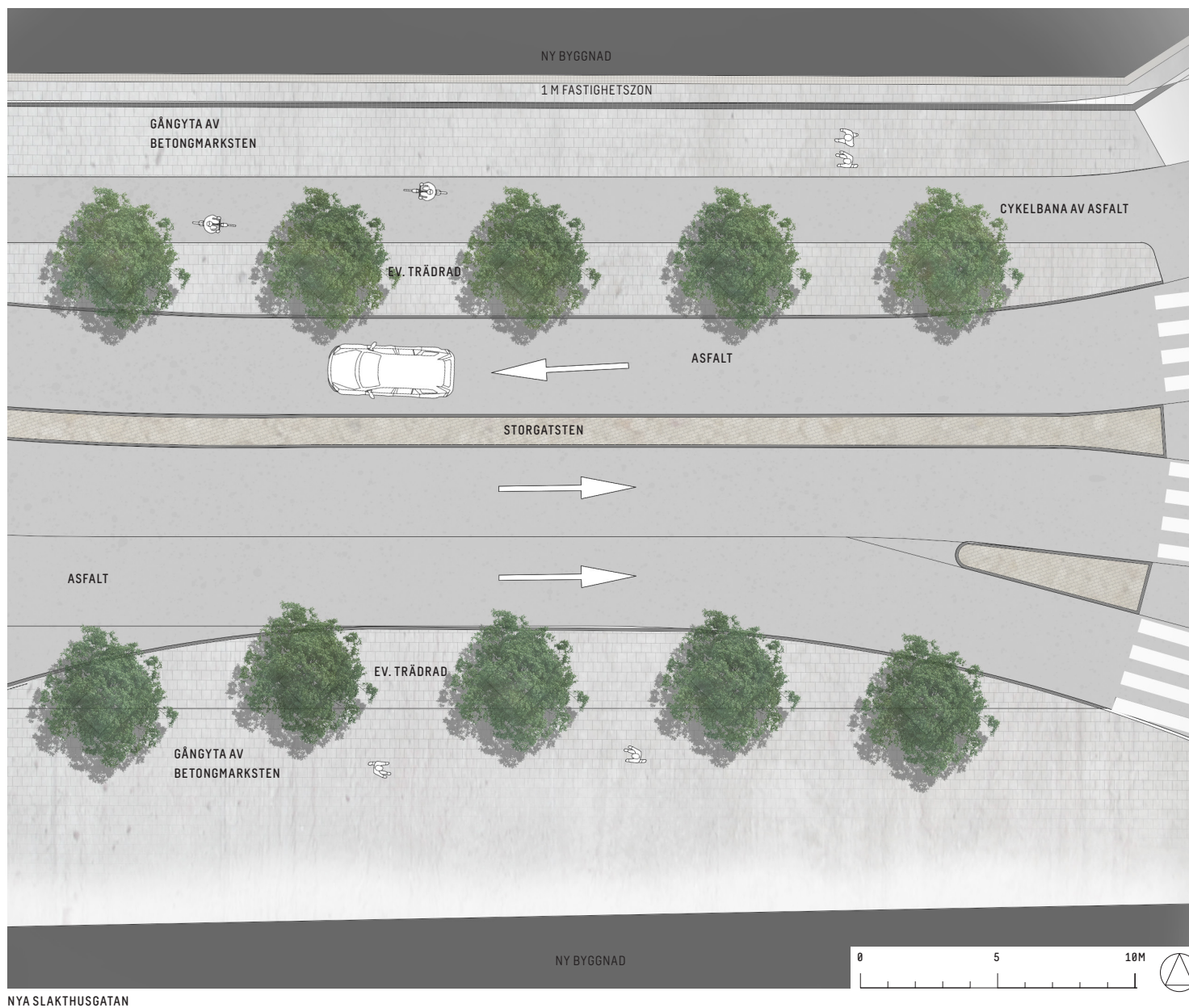

LJUSSÄTTNINGSPRINCIP FÖR NYA SLAKTHUSGATAN VÄSTERIFRÅN.

VEGETATION

Gatuträden ska planteras med träd som ger högresta kronor. Om angöring ej är möjligt mellan nya kvarter föreslås här en tätare placering av träd. Här kan man använda sig av träd med olika karaktär, t.ex. mindre buskträd i ytterkanterna. Vid val av träd bör även hänsyn till vindreglering tas. Träden ska ges optimala växtbetingelser med tillräckligt utrymme för växtbäddar. Dessa ska också säkerställas med så kallad skelettjord som ger en stabil överbyggnad. Trädgaller och trädskydd ska vara av stål och anpassas för montage i trädgaller. Träden ska i efterhand som de växer till stammas upp till fri höjd på minst 4,7 m.

GRÖNA STRÅK OCH OMRÅDEN

Yta väster om järnväg

Grönytan mellan cirkulationsplats och broar bör ses som en naturmiljö med visuell funktion och fokus på ekosystemtjänster. Målet med gestaltningen är att skapa en omhändertagande miljö som främjar trygga passager samtidigt som den fungerar som en entréportal till området Gamlestads torg etapp 2. Här vill man skapa en miljö som berättar en historia om området och berikar förbifarten för fotgängare och cyklister. Platsen föreslås byggas upp av terrasserings och gradängar av stockar och stenar.

MARKBELÄGGNINGAR

Ytorna föreslås främst bestå av gräs. En korsande passage av stenmjöl samt grov stenkross under broarna föreslås.

BELYSNING

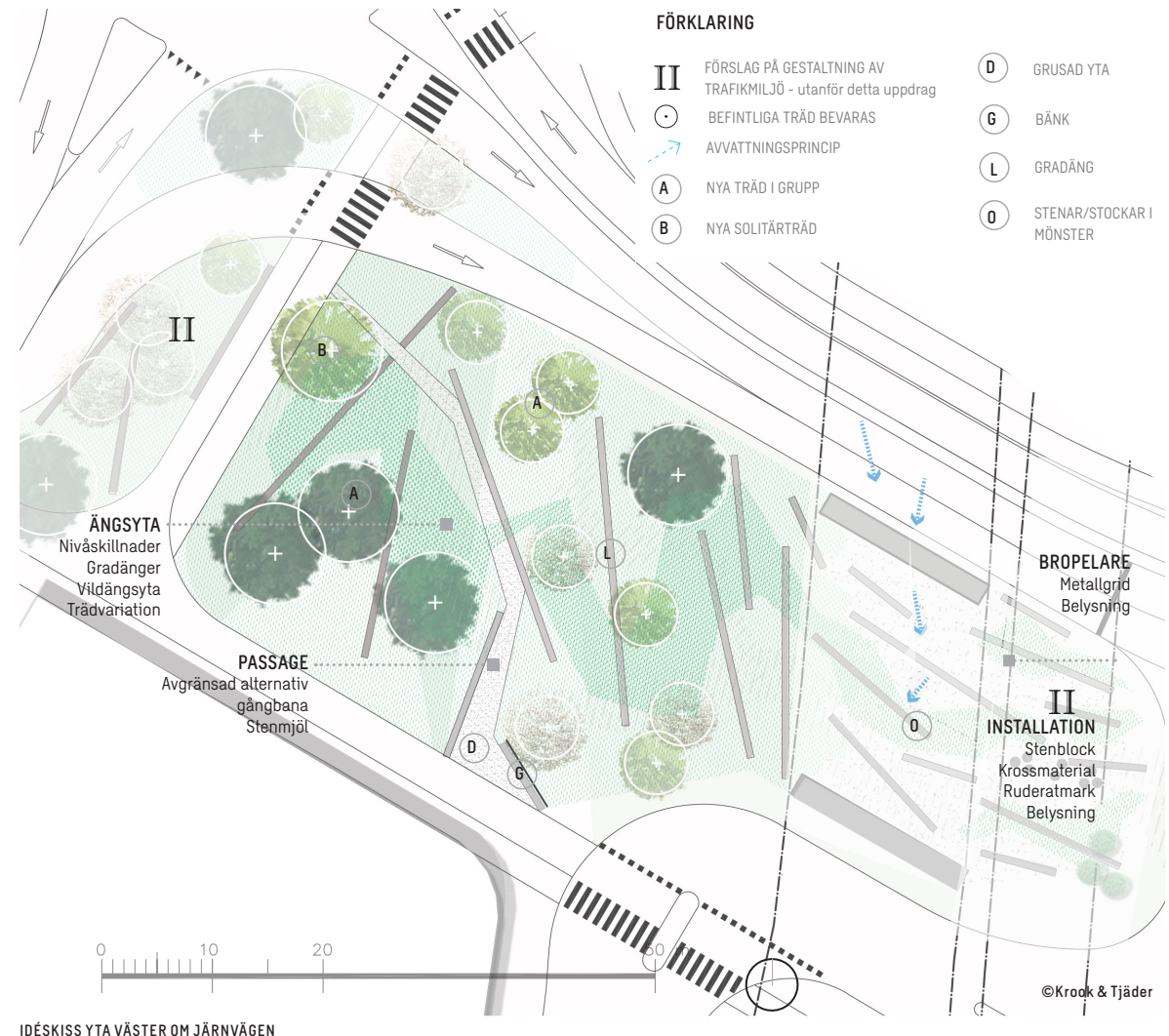
Under broarna finns tankar på belysning som en del av en konstinstallation. På brostöd finns även idéer på effektbelysning. Belysningen bör konkretiseras och utredas vidare avseende armaturval och placering i nästa skede för att samverka med föreslagen gestaltning av broarna.

MÖBLER OCH UTRUSTNING

Möbler och utrustning är ej detaljstuderat och behöver studeras vidare i nästa skede.

VEGETATION

Här föreslås lättskött vegetation som liknar den naturliga, som t.ex. äng eller att man använder sig av ruderväxter. På platsen föreslås solitärträd, platsskapande träd och mindre träd i grupp. Minst en av arterna ska ha vårblooming eller intressant höstfärg.

IDÉSKISS YTA VÄSTER OM JÄRNVÄGEN

Norra torget

Här föreslås att torget ska bli ett grönt kvarterstorg och delas upp i mindre rumsligheter för aktivitet och sociala möten. Rummen skapas av upphöjda och nedsänkta planteringar, så kallade "vegetationsöar", som innehåller olika typer av vegetation och kan ta hand om dagvatten. Vid serviceyta föreslås en transformatorstation med klängväxter och belyst fasadmateriäl. Här föreslås även en yta för cykelservice och cykelparkering. På torget föreslås även plats för eventuella food trucks, torghandel och andra säsongsaktiviteter som t.ex. uteservering. Gatorna norr och öster om torget är föreslagna som shared space och ingår i torgets gestaltning. Torgets gestaltning föreslås spilla ut på gatan söder om torget. Torgets beläggning föreslås sträcka sig ut över körbara ytor för att signalera att fotgängare prioriteras.

MARKBELÄGGNINGAR

Torget markbeläggning föreslås bestå av material såsom mönsterlagd, flammad gatsten, platsgjuten betong samt gatsten i röda toner och tråkubb som accentmaterial. Även cortenstål används som accentmaterial genom tillgängliga spänger och planteringskantstöd.

BELYSNING

Belysningen ska framhäva rums- och platsbildningar på torget och fungera som både funktions- och stämningsbelysning med effektbelysning av utvalda kanter.

Belysningen bör konkretiseras och utredas vidare avseende armaturval och placering i nästa skede för att samverka med föreslagen gestaltning och funktion.

IDÉSKISS NORRA TORGET

MÖBLER OCH UTRUSTNING

Möbler och utrustning är ej detaljstuderat och behöver studeras vidare i nästa skede.

VEGETATION

På torget sparas befintliga lindar som blandas med nya solitärträd och en grupp träd i en upphöjd planteringsyta med högre vegetation som avgränsar mot trafiken. På torget finns även nedsänkta ytor med lägre vegetation som kan fungera som yta för dagvattenhantering. Planteringarna består av en blandning av prydnadsgräs med vintergröna och blommande inslag. Elcentralens fasad föreslås kläs med klätterväxter.

FÖRKLARING

II

FÖRSLAG PÅ GESTALTNING
TRAFIKMILJÖ (utanför detta uppdraget)
BEFINTLIGA TRÄD BEVARAS

•

A

NYA TRÄD I GRUPP

B

NYA SOLITÄRTRÄD

C

FLAMMAD GATSTEN
I MÖNSTER

E

NEDSÄNKT PLANTERING
(RAINGARDEN)

F

UPPLYFT PLANTERING

G

BÄNK

H

INFORMELL SPÅNG

J

ÖVRIGA MÖBLER

K

PLATS FÖR UTESERVERING

Lågfartsgator

Planteringsytor längs lågfartsgatorna bidrar till att sänka hastigheten, delar upp flöden och skapar mindre rums-ligheter och mötesplatser i gaturummet. De extensiva planteringsbäddarna kan vara upphöjda eller nedsänkta (eventuell yta för dagvattenhantering), med träd som skapar stor årstidsvariation. Gatornas gestaltning signalerar en parkkänsla och att man här rör sig på fotgängarens villkor. Gatorna föreslås principiellt delas upp i ett gångstråk längs fasad i södra respektive västra delen av gatan, för att sedan övergå i shared space med inslag av platser för angöring. Därefter kommer ett parti med planteringar, platsbildningar och öppen dagvattenhantering. Mot fasader i norr och mot park föreslås ytterligare en zon för gående.

MARKBELÄGGNINGAR

Markbeläggningen föreslås bestå av material såsom flammad gatsten i platsspecifik mönsterläggning. Här finns även inslag av platsgjuten betong, trädäck vid platsbildningar, cortenstål vid kantstöd vid planteringar samt tillgängliga spänger.

BELYSNING

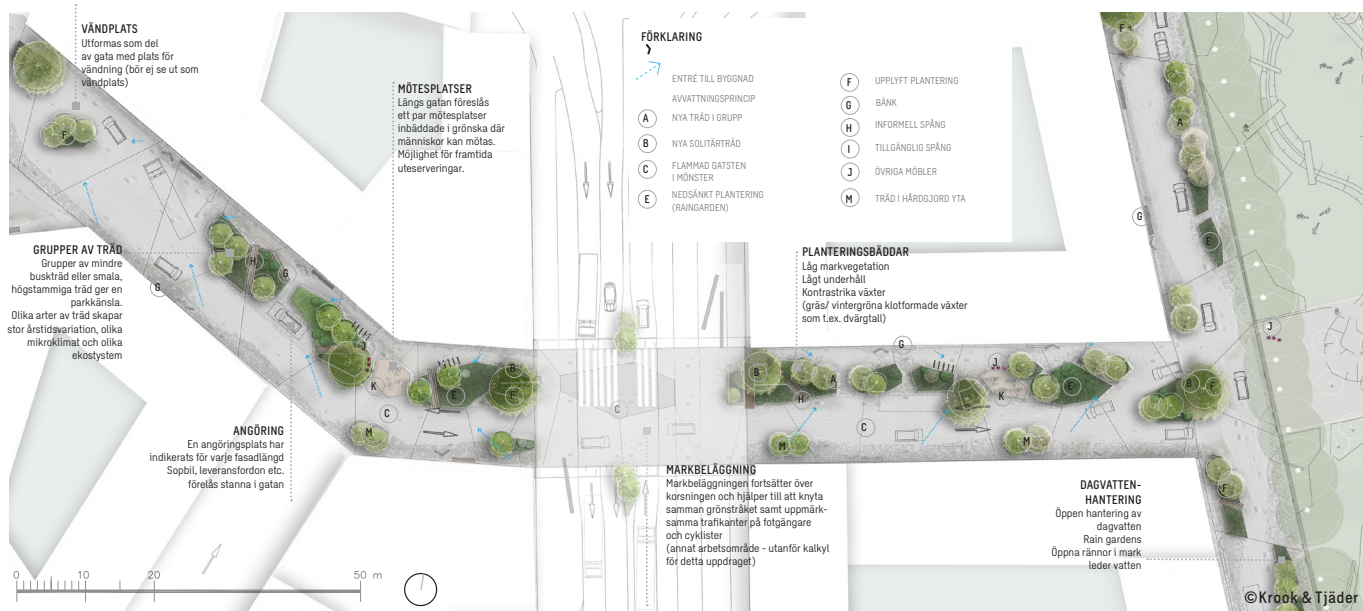
Belysningen bör konkretiseras och utredas vidare avseende armaturval och placering i nästa skede för att samverka med föreslagen gestaltning och funktion.

MÖBLER OCH UTRUSTNING

Möbler och utrustning är ej detaljstuderat och behöver studeras vidare i nästa skede.

VEGETATION

Grupper av mindre, flerstammiga, buskträd eller smala, högstammiga träd ger en parkkänsla. Nedsänkta ytor med lägre vegetation som fungerar som eventuella ytor för dagvattenhantering. Upphöjda planteringsytor rymmer större solitärträd och accentträd. Markvegetationen innehåller naturlika arter med lågt underhåll och stora kontraster (som t.ex. gräs och vintergröna klotformade växter). De olika arterna skapar årstidsvariation, olika mikroklimat och bidrar till ekosystemtjänster.

IDÉSKISS LÅGFARTSGATOR

Banérsparken

Parken är utformad som en bostadsnära park med grön karaktär och stort fokus på vegetation såsom planteringsvalar och träd. Vegetation och subtila nivåskillnader bidrar till mjuka gränser mellan de olika rumsskapande zonerna.

Där parken möter planerad skolgård föreslås en informell plats som fortsätter som ett stråk genom parken och fungerar som en förlängning av Lågfartsgatan vid Banérsparken.

MARKBELÄGGNINGAR

Grusade gångvägar och klippt gräs utgör de dominerade markmaterialen. Mindre planteringar med perenner/prydnadsgräs finns i anslutning till trädplanteringar.

BELYSNING

Belysningen i en park är både en trygghet och gestaltungsfråga. Därför behövs belysningen i denna park utredas vidare i nästa skede avseende armaturval, placering och orienterbarhet.

MÖBLER OCH UTRUSTNING

Möbler och utrustning är ej detaljstuderat och behöver studeras vidare i nästa skede.

VEGETATION

Större delen av parken består av en välkött gräsyta med parkkaraktär. Befintlig trädrad mot väster sparas och kompletteras av planteringsytor med skuggtåliga och marktäckande perenner under. Vall med perenner eller äng och flerstammiga buskträd avgränsar mot privata uteplatser.

IDÉSKISS, VY MOT BANÉRSARKEN FRÅN NORRA TORGET

IDÉSKISS BANÉRSARKEN

©Krook & Tjäder

Åparken

Parken har en naturlig karaktär ner mot ån och övergår gradvis till en mer formell parkkaraktär norrut mot Artillerigatan. Parken är mångfunktionell med stora flexibla rum och mötesplatser med plats för bland annat picknick, rekreation, informell lek eller events. Intill Apotekarvillan föreslås en platsbildning som fungerar som entrérum till parken.

Gradängar kan ta upp höjdskillnader och bildar informella soltrappor. Vattenkontakt utgör en viktig del av gestaltningen. Befintlig gång- och cykelbro i trä föreslås rustas upp med nytt räcke. Informationsskyltar och utsiktsplatser mot ån återfinns längs åkanten.

MARKBELÄGGNINGAR

Gångytor består av grus (stenmjöl). I övrigt föreslås öppna gräsytor och naturlika planteringar.

BELYSNING

Precis som med Banérsparke är belysningen i en park både en trygghet och gestaltungsfråga där belysningen behövs utredas vidare i nästa skede avseende armaturval, placering och orienterbarhet.

MÖBLER OCH UTRUSTNING

Möbler och utrustning är ej detaljstuderat och behöver studeras vidare i nästa skede.

VEGETATION

En stor del av den befintliga vegetationen sparas och ny naturlig vegetation planteras vid läge för gamla Gamlestadsbron. Befintlig vegetation kompletteras med nya träd.

Accentträd med årstidsvariation föreslås vid entrérummet. I parken föreslås även större solitärträd samt öar av marktäckare och ängsväxter samt nedsänkt plantering.

ILLUSTRATION ÅPARKEN

©Krook & Tjäder

GESTALTNING ÖVRIGA GATOR

Bussgatan

Bussgatan trafikeras enbart av linjetrafik och sträcker sig från Waterlooogatan och vidare upp mot Nya Slakthusgatan.

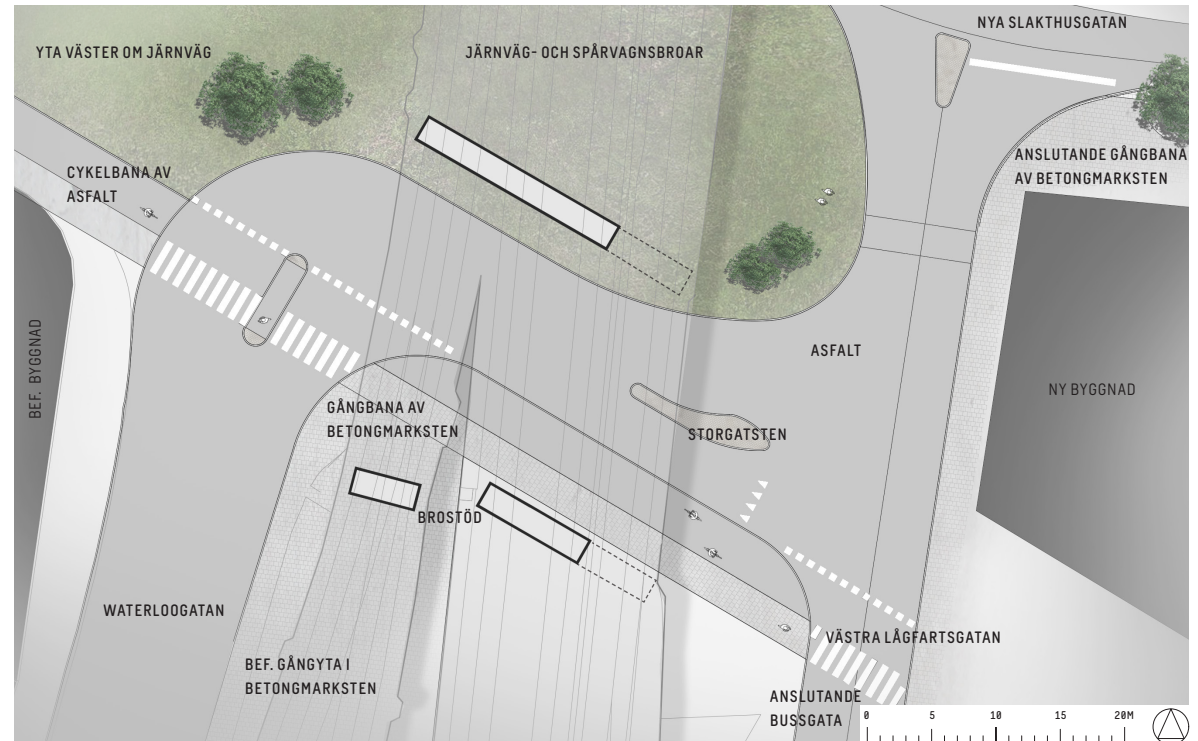
Mot norr avgränsas gatan av yta väster om järnvägen. En stor del av gatan går även under järnvägs- och spårvägsbroarna. Gång- och cykelbana är placerad längs gatans södra sida och kopplar samman Slakthusgatan och Västra lågfartsgatan.

MARKBELÄGGNINGAR

Körfält och cykelbana utförs i asfalt. Gångytan på södra delen av gatan föreslås beläggas med betongplattor, likt befintlig angränsande gångyta i Waterlooogatan och Nya Slakthusgatan i norr. På refuger föreslås storgatsten likt trafikmiljön i angränsande gator.

BELYSNING

Bussgatans gatubelysning utformas som en förlängning av planerad och angränsande bussgata från Gamlestads torg, med fristående koniska belysningsstolpar som inordnas mellan väg och cykelbana. Belysning för gaturummet utformas med högre placerade armaturer mot väg på 7m och lägre placerade armaturer mot gång- och cykelbana på 5m. Belysningsstolparna utförs av varmförzinkat stål. Armaturtyp föreslås vara av samma typ som på planerad och angränsande bussgata, LED-in från AEC Illuminazione. Armatur ska vara avskärmad, bländfri samt ha rätt optik för att passa respektive trafiksituation.

BUSSGATAN

MÖBLER OCH UTRUSTNING

Utöver trafik- och vägutrustning föreslås ingen ytterligare utrustning i detta skede.

VEGETATION

Längs aktuell sträcka är det ej aktuellt med vegetation, men gatan angränsar till grönytan Yta väster om järnväg.

FÖRSLAG PÅ ARMATURTYP PÅ BUSSGATAN, LED-IN FRÅN AEC ILLUMINAZIONE.

GESTALTNING SPECIELLA MILJÖER OCH OBJEKT

Korsningen Gamlestadsvägen och Artillerigatan

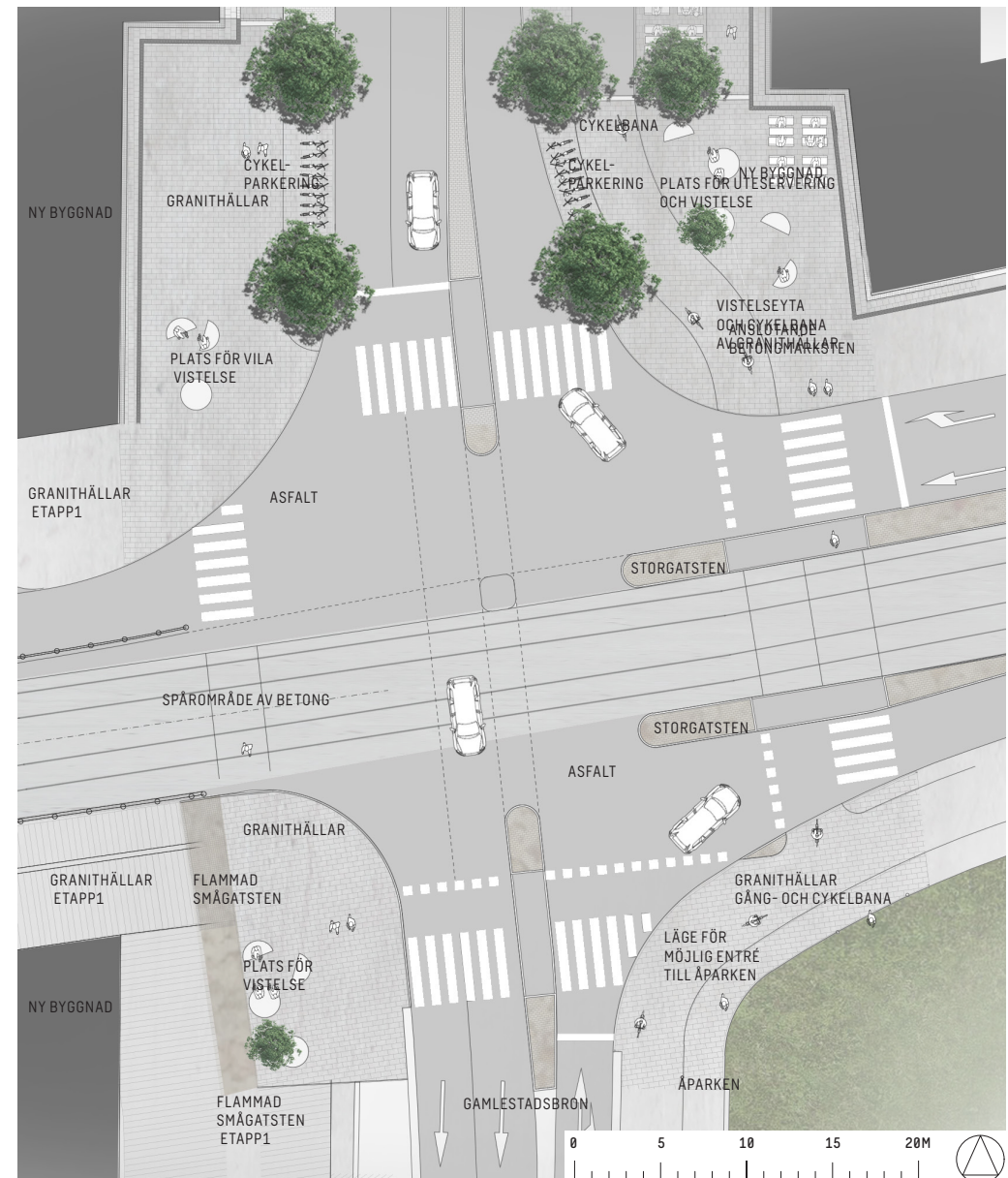
Korsningen Gamlestadsvägen och Artillerigatan utgör en entrépunkt för Gamlestaden. Korsningen föreslås vara signalreglerad där kollektivtrafik, fotgängare och cyklister har prioritet. Den västra delen av platsbildningen ansluter till Gamlestads torg etapp 1, den södra delen till bro över Sävån i Gamlestadsvägen och den östra delen till Åparken.

För att signalera platsen som en entrépunkt till Gamlestaden föreslås beläggning av natursten på platsen. På norra sidan av Artillerigatan finns plats för cykelparkering och uteservering i soligt läge. Här föreslås även någon plats-specifik möbelgrupp, som bjuder in till sociala möten, för att förstärka platsens karaktär ytterligare.

MARKBELÄGGNINGAR

Korsningen föreslås omges av beläggning av natursten som tar upp karaktär från Gamlestadens resecentrum, Gamlestads torg etapp 1 och förtydligar platsbildningen. Gång- och cykelytor samt uppställningsytor för möbler och cykelparkering mm utförs med granithällar. I sydvästra hörnet anpassas markbeläggningen till etapp 1 genom att förlänga planerat parti av smågatsten.

Trafikytor för bil utformas med asfaltbeläggningar och trafikyta för kollektivtrafik med markbetong. På refuger och mittremsa föreslås storgatsten.

KORSNINGEN GAMLESTADSVÄGEN OCH ARTILLERIGATAN

BELYSNING

Belysningen i korsningen följer samma ljussättningsprincip som för Gamlestadsvägen och Artillerigatan med separat belysning för väg och cykelbana med eventuell kompletterande belysning för korsningens mitt. Kontaktledningsstolpar från Gamlestads torg etapp 1 kommer att behöva ses över så att placeringen överensstämmer med den nya gatustrukturen i både höjd och plan.

MÖBLER OCH UTRUSTNING

Materialval för bänkar och utrustning föreslås domineras av trä och varmförzinkat stål i utförande av enkel karaktär. Även räcken och skyddsutrustning föreslås i varmförzinkat stål. Här kan man med fördel använda sig av samma produkter som i Gamlestads torg etapp 1. Här föreslås även en mer platsspecifik möbel som kan kompletteras med plantering för att skapa rumslighet.

VEGETATION

Träden i korsningen ingår i Gamlestadsvägens gestaltning. Utöver dessa träd kan ytan kompletteras med planteringslådor med mindre träd.

PLATS FÖR VISTELSE OCH UTESERVERINGAR

EXEMPEL PLATSSPECIFIK MÖBEL (BLOCK, VESTRE)

©Vestre

EXEMPEL PLATSSPECIFIK MÖBEL (STRIPES, VESTRE)

©Vestre

EXEMPEL PLATSSPECIFIK MÖBEL (STRIPES, VESTRE)

Cirkulationsplats vid Norra torget

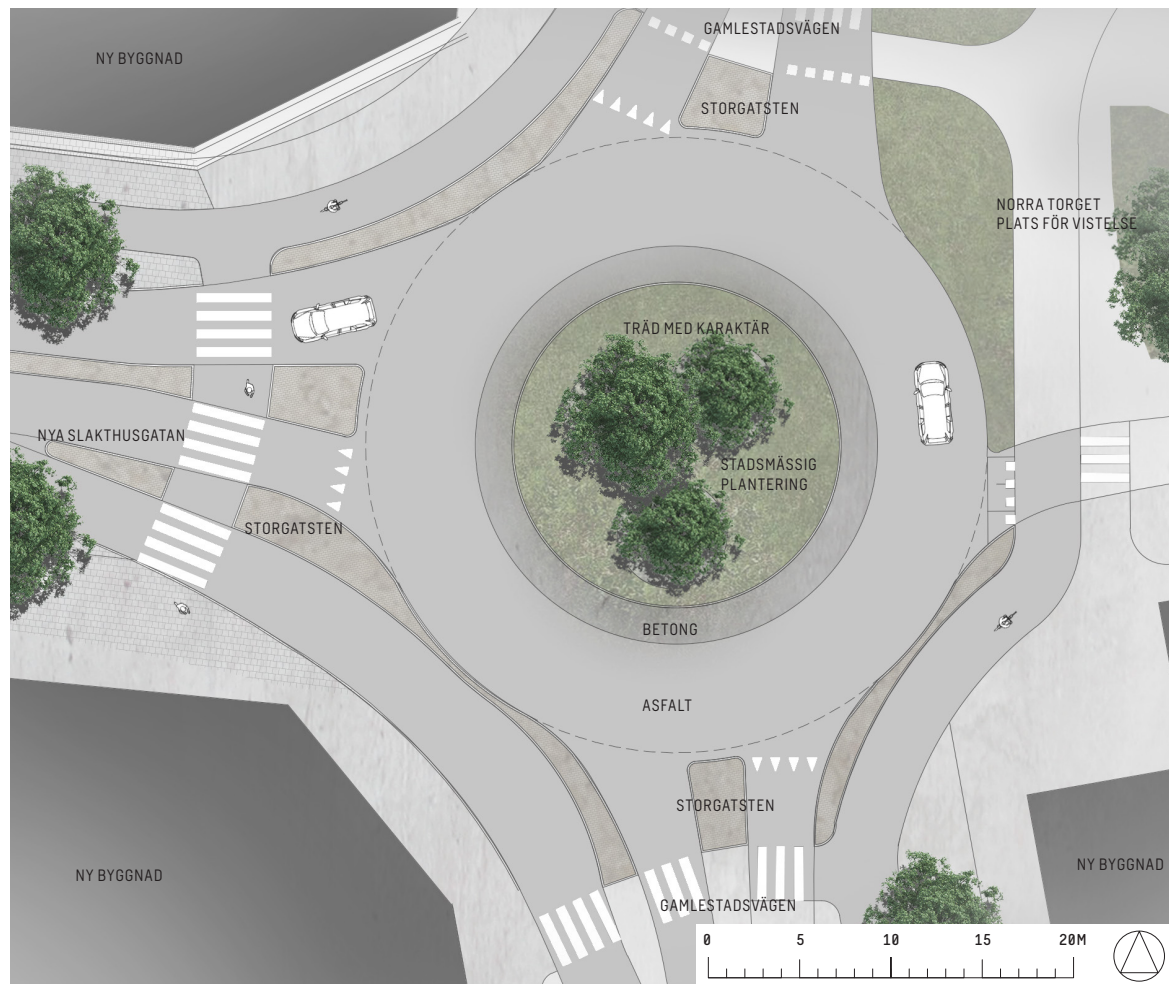
Cirkulationsplatsen vid Gamlestadsvägen och Nya Slakthusgatan är en viktig korsningspunkt i Gamlestad. Cirkulationen ligger omgiven av kvarter intill Norra torget och i anslutning till järnvägs- och spårvägsbroarna som passerar över Nya Slakthusgatan. Dessutom bara ett stenkast från Gamlestadens resecentrum. Platsen är en nod i trafiksystemet och utgör en koppling för stadens grönska och dess diversitet som knyter samman stadsdelens grönstruktur.

Cirkulationen föreslås utformas med stadsmässig och frodig markvegetation tillsammans med karaktärsstarka träd som belyses kvällstid.

MARKBELÄGGNINGAR

Angränsande markbeläggningar följer samma koncept som för Gamlestadsvägen och Nya Slakthusgatan. Det innebär att trafikytor för bil och cykel utformas med asfaltbeläggningar och refuger och mittremsa kring cirkulationsplatsen med storgatsten. Anslutande gångytor och uppställningsytor för möbler och cykelparkering mm utförs med ljus, körbar betongmarksten.

Rondellen utformas med ett överkörbart brätte av borstad markbetong. Avgränsningen mellan körbar yta och grönyta skiljs åt med en krysshämrad granithäll med rundad framkant som har en höjd av 15-20 cm.

CIRKULATIONSPLATS VID NORRA TORGET

BELYSNING

Belysningen i cirkulationsplatsen följer samma ljus-sättningsprincip som för Gamlestadsvägen med separat belysning för väg och gång- och cykelbana. I nordöstra delen av rondellen sätts belysningen på separata stolpar där vägbelysningen placeras närmare rondellen med ljuset riktat mot rondellens mitt. Belysningen för gångbanan inordnas på stolpar utsida gångbana och återförenas sedan med vägbelysningen igen. Träden i rondellen föreslås accentbelysas med markmonterade markstrålkastare som belyser träden underifrån.

MÖBLER OCH UTRUSTNING

För angränsande utrustning se Gamlestadsvägen, Norra torget och Nya Slakthusgatan.

VEGETATION

Träden i rondellen ska vara högresta och med tydliga kronor och stark karaktär. Artval får gärna bestå av träd med vårblooming eller vackra höstfärger. Träden ska ges optimala växtbetingelser med tillräckligt utrymme för växtbäddar. Träden ska efterhand som de växer till stammas upp till fri höjd om minst 4,7 m.

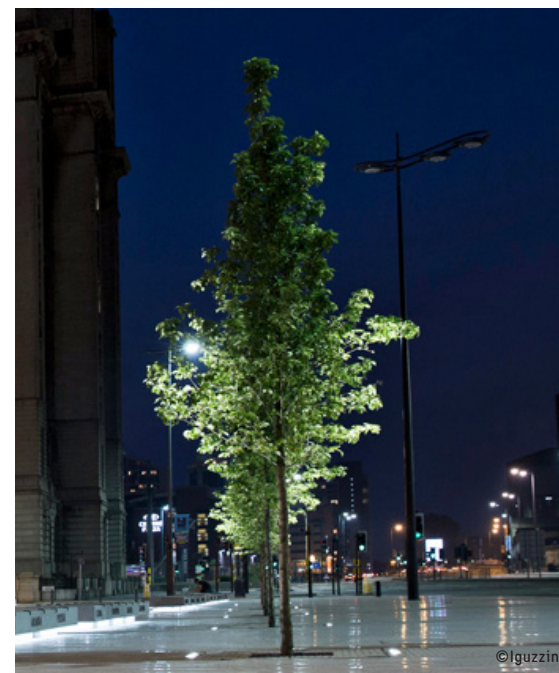
Markens fältskikt ska utformas med stadsmässig grönska som är representativ över alla årstider. Fältskiktet föreslås ha samma karaktär som planteringarna på Norra torget. Vegetationen ska vara lättskött.

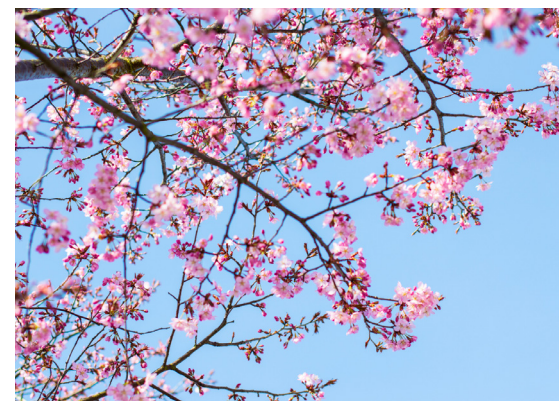
EXEMPEL STADSMÄSSIG VEGETATION

HÖSTFÄRGER

EXEMPEL UPPLYST TRÄD FRÅN MARKSTRÅLKASTARE, IGUZZINI.

VÅRFLOR

Cirkulationsplats vid Yta väster om järnvägen

Cirkulationsplatsen vid Lärje Bangårdsgata, Nya Slakthusgatan och ytan väster om järnvägen är en viktig korsningspunkt i Slakthusområdet och in mot Gamlestaden. Platsen blir därmed en nod inte bara i trafiksystemet utan också en koppling för stadens grönska och dess diversitet som knyter samman den övergripande grönsstrukturen.

Cirkulationen föreslås utformas med markvegetation likt angränsande ytan väster om järnvägen tillsammans med karaktärsstarka träd som belyses kvällstid.

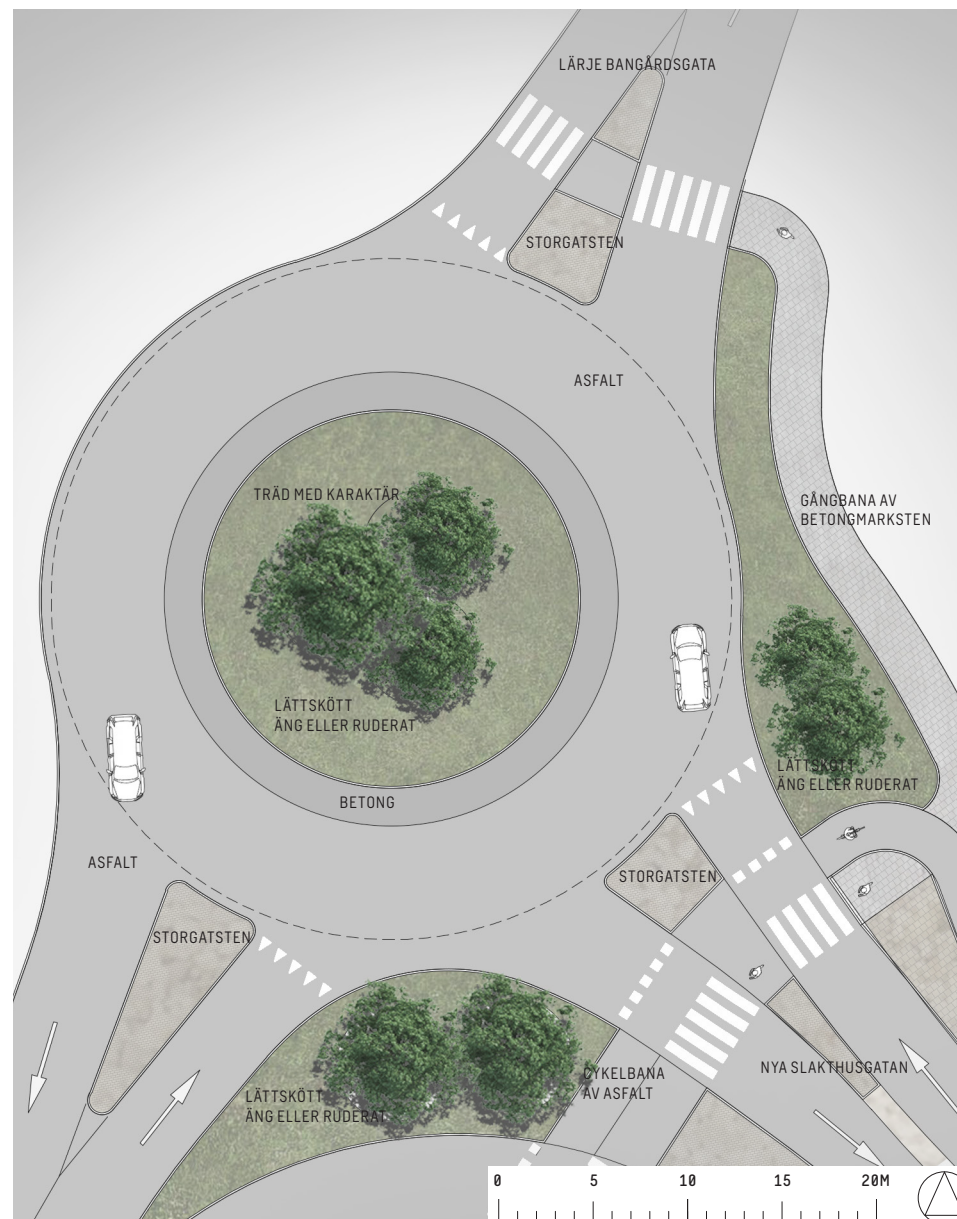
MARKBELÄGGNINGAR

Angränsande markbeläggningar följer samma koncept som för Nya Slakthusgatan som helhet. Det innebär att trafikytor för bil och cykel utformas med asfaltbeläggningar. På refuger och mittremsa kring cirkulationsplatsen föreslås storgatsten. Gångytor utförs med körbar betongmarksten.

Rondellen utformas med ett överkörbart brätte av borstad markbetong. Avgränsningen mellan körbar yta och grönya skiljs åt med en kryssharnad granithäll med rundad framkant som har en höjd av 15-20 cm.

BELYSNING

Belysningen i cirkulationsplatsen följer samma ljussättningsprincip som för Slakthusgatan med separat belysning för väg och cykelbana fram till övergångsstället där väg och cykelbana separeras. Därefter sätts belysningen på separata stolpar där vägbelysningen placeras närmare

CIRKULATIONSPLATS VID YTA VÄSTER OM JÄRNVÄG

rondellen med ljuset riktat mot rondellens mitt. Belysningen för gångbanan inordnas på stolpar på gångbanans insida. Träden i rondellen föreslås accentbelysas med markmonterade marksstrålkastare som belyser träden underifrån.

MÖBLER OCH UTRUSTNING

För angränsande utrustning se Nya Slakthusgtan.

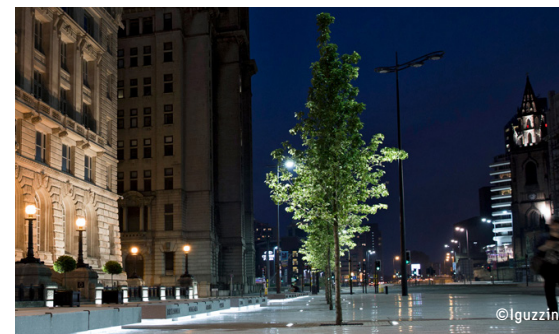
VEGETATION

Träden i rondellen ska vara högresta träd med tydliga kronor och stark karaktär. Artval får gärna bestå av träd med vårblooming eller vackra höstfärger. Träden ska ges optimala växtbetingelser med tillräckligt utrymme för växtbäddar. Träden ska efterhand som de växer till stammas upp till fri höjd om minst 4,7 m.

Fältskiktet föreslås bestå av t.ex. en lågt växande, salttålig äng som är lättskött, lämpar sig för trafikmiljöer och är bra för den biologiska mångfalden.

EXEMPEL SALTÅLIG ÄNG

EXEMPEL UPPLYST TRÄD FRÅN MARKSTRÅLKASTARE, IGUZZINI

HÖSTFÄRG

TRÄD MED KARAKTÄR

Broar

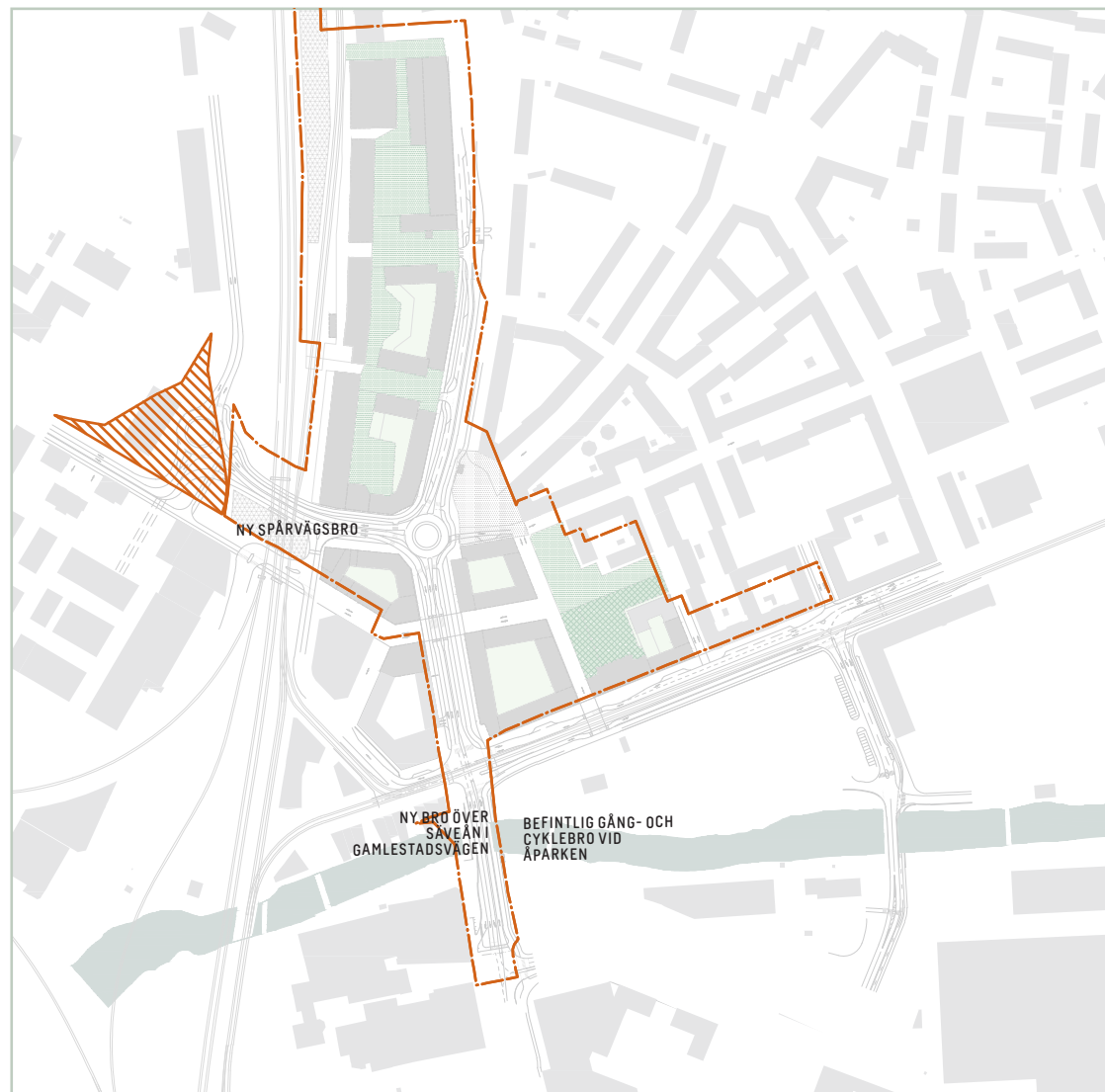
ALLMÄNT

Gamlestaden karaktäriseras av många broar med olika karaktär och funktion. De flesta utgör korsningspunkter över Säveån medan andra fungerar som planskilda korsningar. I Gamlestads torg etapp 2 ingår tre broar som berörs av den nu aktuella planläggningen. Det är i första hand en ny vägbro över Säveån i Gamlestadsvägens förlängning som utgör en entré från söder in mot Gamlestan, samt en ny spårvägsbro över Nya Slakthusgatan och bussgatan intill Norge/Vänerbanan. Dessutom en befintlig träbro för gång- och cykeltrafik vid Apotekarvillan öster om befintliga Gamlestadsbron. I detta avsnitt behandlas gestaltungsprinciper för dessa tre broar i Gamlestaden medan övriga broar berörs översiktligt.

NY BRO ÖVER SÄVEÅN I GAMLESTADSVÄGEN

Den nya vägbron kommer att byggas i Gamlestadsvägens förlängning med lägre höjd än befintlig bro. Bron har en total längd av 43,4 m och en spännvidd av 28,0 m. Fri brobredd är ca 26 m och är utformad med ett körfält i norrgående riktning och två körfält i södergående riktning. På östra sidan av bron sträcker sig en gång- och cykelbana och på västra sidan en gångbana.

Den nya bron kommer att få en funktion som stadsport till Gamlestaden som innebär att bron ska ges en utformning med egen identitet som signalerar stadsmässighet. I det förslag som nu föreligger har bron en rundad undersida med en integrerad kantbalk. Broräcken med kantbalk har fått en design som tar upp den rundade formen. Bröstöden ska möta omgivande mark med raka stödmurar som landar i strandbrinken till Säveån.

LÄGE FÖR DE TRE BROAR SOM INGÅR I GAMLESTADS TORGET ETAPP 2

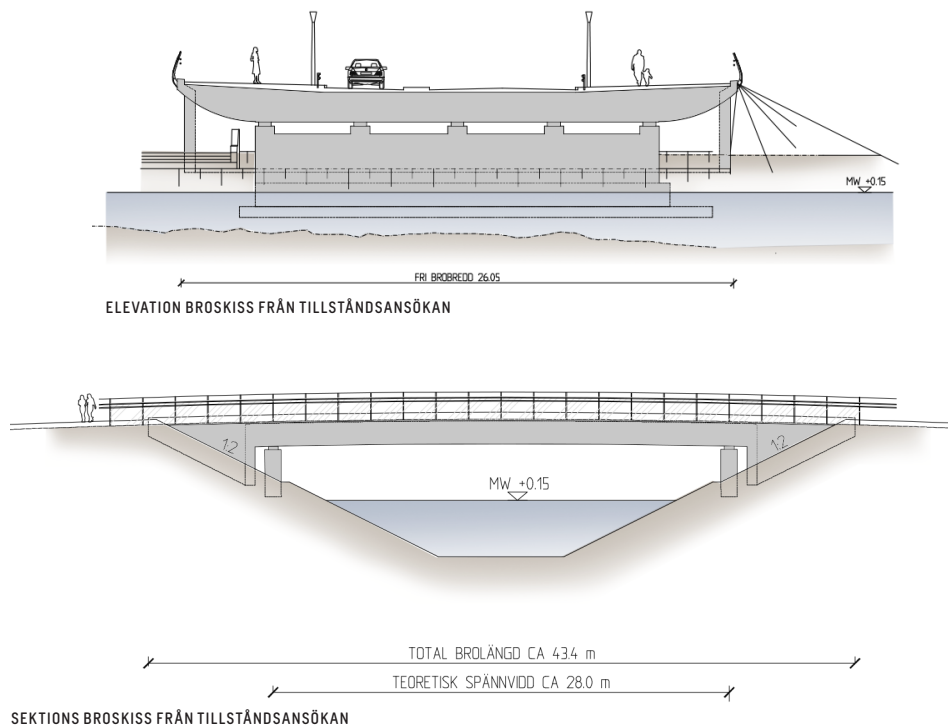

ILLUSTRATION ÖVER NY VÄGBRO ÖVER SÄVEÅN FRÅN PM TRAFIK

Här föreslås att brofästen förstärks med symmetriskt placerade kraftfulla konstruktioner som kan försees med utsmyckning för att beskriva brons stadsmässighet. Principen föreslås vara densamma som för flertalet av de broar som korsar Vallgraven och stora Hamnkanalen i Göteborg centrum. Dessa konstruktioner ska också inordnas i omgivande mark så att man kan nå parkområdet uppströms Sävån men också kanalrummet västerut. Anslutningen till omgivande mark föreslås utformas med ytor som erbjuder lämpliga sittplatser och trappor till terrängen i årummet.

Särskild omsorg bör läggas på anpassning av omgivande mark vid brofästen, så att kanalrummets konstruktioner med trappor och stödmurar integreras med brons form. Dessutom bör grönyttorna ges en mjuk övergång till grönområdena där synliga erosionsskydd av makadam undviks. Markområdet på norra sidan av Sävån bedöms erbjuda stora kvaliteter för vistelse i årummet och Åparken.

Beläggningen av bron ska följa Gamlestadsvägens koncept med asfalt för gata och cykelbana samt marksten av betong för gående. Anslutande friser mot kanter och omgivande ytor kan utföras med smågatsten i smala band.

Brobanan föreslås organiseras så att biltrafik åtskiljs från gång- och cykeltrafik med en låg avskiljande del som har en hög grad av bearbetning. Avgränsningen kan försees med en integrerad belysning som ger ljus på hela bron. Hela brorummet ska ges en ljussituation som skiljer sig från gaturummet i Gamlestadsvägen. I fortsatt arbete bör även behov av effektbelysning av brons sidor och underkant studeras. Den nya bron kommer att studeras vidare i det fortsatta arbetet.

NY SPÅRVÄGSBRÖ

Den nya spårvägsbron kommer att ersätta befintlig bro över Slakthusgatans nya sträckning. Bron kommer att konstrueras av stål och förses med täta sidor som också har funktion som broräcken. Den nya bron kommer att läggas upp på ändstöd av betong med mellanstöd av stål som landar i linje med närliggande järnvägsbroas stöd. Från brofästena läggs spårområdet på en bank.

Norr om Nya Slakthusgatan föreslås bron landa på ett ändstöd strax norr om den nya gång- och cykelpassagen under bron. Här utformas banvallen med en slänt mot kvarterbebyggelsen mot öster. Slänten utformas med en låg stödmur mot fastighetsgräns, som successivt avvecklas mot norr. I söder föreslås att den nya bron utformas med ett ändstöd som ligger söder om befintlig bro och som i framtiden kan erbjuda en passage under broarna. Tills vidare kläs miljön under bron in med en genomsiktig avgränsning, på motsvarande sätt som dagens utförande mot väster. Detta föreslås även för miljön under broarna norr om Nya Slakthusgatan.

Sydöst om bron leder en bussgata upp till resecentrum. Här kommer det att krävas en stödmur mot gatan som är ca 1,5 m hög och som succesivt försvinner med bussgatans stigande nivå. Murarna ska säkerställa att dagvatten på banvallen kan omhändertas och ska ges en omsorgsfull fasadutformning och murkrön. Markytiskt på banvallen utformas med sedumtäckte på samma sätt som järnvägsbanken utmed Waterlooogatan.

BEFINTLIG INKLÄDNAD AV BRÖ

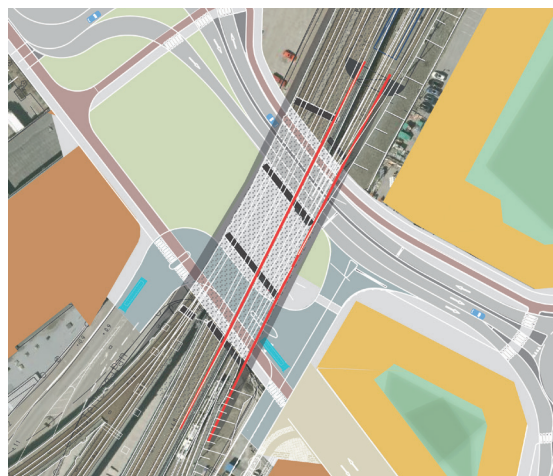

ILLUSTRATION ÖVER NY SPÅRBRO

Spårvägsbron kommer att förses med kontaktledningsstolpar som föreslås få en placering mellan spåren. Det innebär att de armar som bär upp kontaktledningarna inte blir dominerande. Färgsättningen av stålkonstruktionens sidor föreslås få en signalfärg med orangebrun ton. Slakthusbron kommer att studeras vidare i det fortsatta arbetet.

SKISS SLÄPLJUS PÅ SLÄNT

BEFINTLIG JÄRNVÄGSBANK LÄNGS WATERLOOGATAN

BEFINTLIG SLAKTHUSBRÖ MOT RESECENTRUM

BEFINTLIG GÅNG- OCHCYKELBANA UNDER SLAKTHUSBRÖN

BEFINTLIG GÅNG- OCH CYKELBRO VID ÅPARKEN

Bron har en träkonstruktion som landar med ändstöd av betong i strandbrinken på Sävån. Den är försedd med traditionella broräcken av trä och saknar egen belysning. Ljussättningen sker istället med spotbelysning som sitter på stolpar på den befintliga Gamlestadsbron. Gång och cykelvägen utgör idag en viktig förbindelse mellan Gamlestaden och Göteborgs centrum. Men brons funktion kommer delvis att ersättas av gång- och cykelvägen på den nya Gamlestadsbron.

När den befintliga Gamlestadsbron rivs föreslås en översyn av gång- och cykelbanans sträckning mellan Artillerigatan och Byfogdegatan. Belysningssituationen behöver kompletteras så att tillräckliga ljusförhållanden kan skapas. Här finns möjlighet att utforma en ny enhetlig belysning för bro, gång- och cykelbana. För att förbättra ljussituationen kan det befintliga broräcket försees med infälld belysning som ger en god orienterbarhet på bron. Gång- och cykelbanans anslutningar till omgivande gator bör också få en logisk anslutning till entréområdet vid Artillerigatan och Apotekarvillan samt vid korsningen Gamlestadsvägen och Byfogdegatan. Åtgärder på den befintliga träbron och GC-vägen kommer att studeras vidare i det fortsatta arbetet.

ÖVRIGA BROAR I GAMLESTAN

Mellan järnvägs- och spårvägsbroarna nedströms planområdet och Ryttnästargatan uppströms planområdet, planeras ytterligare broar, samtidigt som vissa broar kommer att rivas. Dessa broar ingår inte i planläggningen

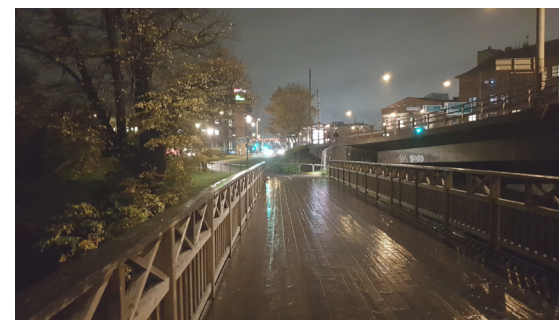
för Gamlestads torg etapp 2. Utformningen av dessa broar kommer att studeras vidare under fortsatt planläggning.

Gångbro mellan Gamlestadens fabriker och Gamlestadens resecentrum utformas som stålfackverk och läggs upp på brofästen av betong. Här föreslås att fackverkets sista del mot brofästena utformas med snedstag för att undvika ett stumt avslut. Vidare att broräcken utförs av plattstål och brobelysning utförs med infälld belysning i handledare. Vid färgsättning av bron ska hänsyn tas till broar västerut och harmoniera med omgivande bebyggelse.

Vägbro i Hornsgatans förlängning kommer att få en konstruktion av betong med rundade mellanstöd i Sävån. På brons norra sida kommer en stödmur att byggas som är integrerad i brofästet. Vägbro i Ryttnästargatan har en konstruktion av stål med ändstöd av betong. De båda vägbroarna får en standardiserad vägutrustning med broräcken och belysning.

BEFINTLIG GÅNG- OCH CYKELBRO VID ÅPARKEN

BEFINTLIG GÅNG- OCH CYKELBRO VID ÅPARKEN I KVÄLLSLJUS

EXEMPEL LJUS I HANDELDARE PÅ TRÄBRO, VY FRÅN SIDAN, FYRISSPÅNGEN FYRISSEKOLAN UPPSALA.

©Svante Pettersson Bjerking

Referenser

Göteborg Stad. *Göteborgs stadsmiljöpolicy, Stadens Färg*. Göteborg, 2014-11-26

Göteborg Stad. *Göteborgs stadsmiljöpolicy, Stadens Golv*. Göteborg, 2012-09-05

Göteborg Stad. *Göteborgs stadsmiljöpolicy, Stadens Ljus*. Göteborg, 2015-06-17

Göteborg Stad. *Göteborgs stadsmiljöpolicy, Stadens Möbler*. Göteborg, 2014-01-20

Göteborg Stad. *Göteborgs stadsmiljöpolicy, Stadens Träd*. Göteborg, 2016-06-21

Göteborgs Stad, Trafikkontoret / Sweco. *PM Trafik- och gestaltningsförslag, Gamlestaden etapp 2*. Göteborg, 2018-05-04.

Göteborgs Stad, Trafikkontoret / Sweco. *PM Trafikförslag, Gamlestads torg etapp 2, granskningshandling*. Göteborg, 2019-11-25.

Göteborgs Stad, Park- och Naturförvaltningen / Krook & Tjäder. *Gamlestaden etapp 2, presentation*. Göteborg, 2019-05-28.

Göteborgs Stad, Trafikkontoret / Sweco. *Genomförandestudie för detaljplan Gamlestads torg etapp 2, Delleverans 2017-06-30*. Göteborg, 2017-06-30.

Göteborgs Stad, Trafikkontoret / ÅF. *Belysningsprogram för Gamlestaden, granskningshandling*. Göteborg 2016-06-23.

Göteborgs Stad, Stadsbyggnadskontoret. *Gestaltningssprogram – samrådshandling, detaljplan för Gamlestads torg mm, Diarienummer 05/0797*. Göteborg 2011-11-04.

Göteborgs Stad, Stadsbyggnadskontoret. *Planbeskrivning – antagandehandling, detaljplan för Gamlestads torg, etapp 1, Diarienummer 05/0797*. Göteborg, 2012-11-27, reviderad 2013-06-20, reviderad 2013-11-26.

Göteborgs Stad, Stadsbyggnadskontoret / White. *Stadsbyggnadskvaliteter Gamlestads Torg, Övergripande gestaltningsprogram - utställningshandling*. Göteborg 2012-11-27.

Göteborgs Stad, Stadsbyggnadskontoret / White. *Stadsbyggnadsförslag Gamlestads Torg etapp 2*. Göteborg 2018-05-04.

Göteborgs Stad, Kretslopp och vatten / Ramböll. *Dagvattenutredning/skyfallsutredning, Detaljplan för Gamlestadstorget etapp 2*. Göteborg 2018-12-21.

Göteborgs Stad, Kretslopp och vatten / Ramböll. *Dagvattenutredning/skyfallsutredning, Detaljplan för Gamlestadstorget etapp 2, bilaga 5 Principförslag dagvattenhantering*. Göteborg 2018-12-21.

